

Opinnäytetyö (AMK)

Liiketoiminnan logistiikka

NLILOS13

2017

Lassi Ilmanen

HARJOITTELUN MERKITYS LIIKETOIMINNAN LOGISTIIKAN KOULUTUSOHJELMASSA

Lassi Ilmanen

HARJOITTELUN MERKITYS LIIKETOIMINNAN LOGISTIIKAN KOULUTUSOHJELMASSA

Opinnäytetyön tavoitteena oli löytää tärkeimmät asiat, joita opiskelijoiden tulee huomioida ennen harjoittelua ja sen aikana. Tätä varten suoritettiin verkossa kyselytutkimus, jonka pääkohderyhmänä olivat vuosina 2013–2015 aloittaneet liiketoiminnan logistiikan koulutusohjelman opiskelijat. Kysely oli kuitenkin avoin kaikille vuonna 2011 ja sen jälkeen aloittaneille opiskelijoille ja se toteutettiin siten, että jokainen pystyi siihen vastaamaan aloittamisvuodesta riippumatta.

Kyselyssä selvitettiin minkälaisilla perusteilla vastaajat olivat valinneet harjoittelupaikkansa ja mitä he pitivät tärkeimpinä kriteereinä. Harjoittelujakson palkallisuutta selvitettiin myös, sekä asenteita palkattomuutta kohtaan. Lisäksi selvitettiin mitä taitoja harjoittelussa tarvittiin sekä miten nämä kehittyivät. Lopuksi vielä kartoitettiin nähtiinkö harjoittelujakso hyödyllisenä ja olivatko vastaajat hyötynneet jatkon kannalta harjoittelupaikastaan opinnäytetyön tai työpaikan muodossa.

Vastaajia oli lopulta yhteensä 29. Jokainen kysymys oli asetettu kyselyssä pakolliseksi ja osaan kysymyksistä pyydettiin perusteluja vastausten tulkitsemisen avuksi. Vastauksista saatiin selkeästi selvitettyä tiettyjä asioita, joita opiskelijoiden kannattaa huomioida harjoittelujaksolla. Pääsääntöisesti kuitenkin opiskelijat olivat tyytyväisiä harjoitteluun ja kokivat sen hyödyllisenä. Ennalta omatut taidot koettiin riittäviksi harjoittelujaksolle ja lähestulkoon jokainen koki omanneensa riittävät lähtökohdat työnteolle. Melkein puolet olivat saaneet harjoittelupaikasta opinnäytetyön aiheen lisäksi työpaikan. Ainoastaan neljä vastaajaa oli jäänyt ilman opinnäytetyön aihetta tai työllistymistä.

Tuloksien perusteella tehtiin opiskelijoille muistilista jossa on koottuna keskeisimpiä ohjeita harjoittelujaksolle. Opiskelijan on tärkeää miettiä mitä itse odottaa harjoittelulta ja asettaa omat tavoitteet. Tärkeintä on se, että keskustelee yrityksen kanssa siitä miten harjoittelu toteutetaan ja mikä opiskelijan rooli on. On tärkeää varmistaa, että opiskelijalle on mietitty oma rooli ja riittävä perehdytys, jotta oppimista tapahtuu. Tärkeintä onnistumisen kannalta on hyvin suunniteltu harjoittelu, niin opiskelijan kuin yrityksen puolelta.

ASIASANAT:

harjoittelu, tradenomi, logistiikka, kysely

Lassi Ilmanen

THE IMPORTANCE OF INTERNSHIP IN BUSINESS LOGISTICS DEGREE PROGRAMME

The aim of this thesis was to find out the most important things that students should consider before and during their internship. To find this out, there was a questionnaire on the Internet and the main target group was students who had started their studies in Degree Program Business logistics between 2013-2015. However, the questionnaire was also open for all students who had started their studies in 2011 or after.

The questionnaire researched the motives students had when choosing the company for their internship and what they considered as the most important criteria for it. The internship salaries and attitudes towards unpaid internship were also examined. In addition, it was examined what skills were needed and how these developed. In the end of the questionnaire all the respondents were asked if the internship was worthwhile and how many benefited from the internship in the form of a bachelor's thesis or a job.

Altogether 29 people responded to the questionnaire. Each question was mandatory, and some questions also required an explanation to better understand the answer. Some clear things came out from the answers that students should consider during internship. Generally students were satisfied with their internship and found it useful. Prerequisite skills were considered adequate for internship and almost everyone found that they had sufficient basis for the job. Almost half of the respondents had received a job and a thesis from the same company where they did their internship. Only four respondents did not receive either one.

On the basis of the results, a checklist was made for the students that included the most important tips for the internship. It is important that students think about the expectations for the internship and set goals towards it. The most important thing is to discuss with the company about how the internship is going to be executed and what role the student has during training. It is important to ensure that the company has prepared the internship for the student and make sure that there is a proper orientation. A well-planned internship is the most important thing to success and it needs to be planned together between the student and the company.

KEYWORDS:

Internship, logistics, Bachelor of Business Administration, questionnaire

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	7
2 LIIKETOIMINNAN LOGISTIIKKA	9
2.1 Logistiikan historia ja nykymääritelmä	9
2.2 Koulutusohjelmana liiketoiminnan logistiikka	10
2.3 Erikoistumismodulit	11
2.3.1 Hankinnat	12
2.3.2 Kuljetukset	12
2.3.3 Toiminnanohjaus	12
2.3.4 Informaatiologistiikka	13
2.3.5 Sisälogistiikka	13
2.3.6 Varastointi	13
3 HARJOITTELU AMMATTIKORKEAKOULUSSA	14
3.1 Liiketoiminnan logistiikan harjoittelu	14
3.2 Harjoittelu osana oppimista	15
3.3 Harjoittelun merkitys	15
4 VAATIMUKSIA HARJOITTELUUN	17
4.1 Hyvän työntekijän ominaisuudet	17
4.2 Logistiikkaosaajan osaamisvaatimukset	18
4.2.1 Varaston työnjohdon osaamisvaatimukset	19
4.2.2 Logistiikan johdon ja suunnittelun osaamisvaatimukset	19
4.2.3 Ostajien osaamisvaatimukset	20
4.2.4 Huolitsijoiden osaamisvaatimukset	21
4.3 Innovaatiokompetenssit	21
5 KYSELYTUTKIMUS	24
5.1 Kyselyn tausta	24
5.2 Tutkimusmenetelmät	24
5.3 Kyselytutkimus	25
5.4 Tutkimuksen toteuttaminen	25

6 KYSELYTULOKSET	27
6.1 Harjoittelun perusasiat	27
6.2 Harjoittelussa tarvittavat taidot	31
6.3 Kokemukset ja mielipiteet harjoittelusta	34
7 POHDINTA JA YHTEENVETO	37
LÄHTEET	42

LIITTEET

- Liite 1. Kyselyn saateteksti
- Liite 2. Kysymykset
- Liite 3. Opiskelijan muistilista harjoitteluun

KUVAT

Kuva 1. Innovaatiokompetenssit.	22
---------------------------------	----

KUVIOT

Kuvio 1. Opiskeltu erikoistumiskohde	27
Kuvio 2. Harjoittelun työtehtävä.	28
Kuvio 3. Mitä kautta paikka löytyi.	28
Kuvio 4. Koettiin paikan löytyminen vaikeaksi.	29
Kuvio 5. Suoritettiin harjoittelut samassa paikassa.	30
Kuvio 6. Mikä on tärkeintä harjoittelupaikassa.	30
Kuvio 7. Valmius palkattomaan harjoitteluun.	31
Kuvio 8. Minkälaiset valmiudet koettiin omattavan harjoitteluun.	32
Kuvio 9. Mitkä taidoista kehittyivät eniten.	33
Kuvio 10. Harjoittelussa tarvittavat kielet.	34
Kuvio 11. Vastuun saaminen harjoittelussa.	34
Kuvio 12. Vastasiko harjoittelu odotuksia.	35
Kuvio 13. Suosittelisiko paikkaa muillekin.	35
Kuvio 14. Saiko harjoittelupaikasta lisähyötyä.	36

TAULUKOT

Taulukko 1. Eri taitojen tarvitseminen harjoittelussa.

32

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön aiheeksi valikoitui harjoittelun merkitys Turun ammattikorkeakoulun liiketoiminnan logistiikan koulutusohjelmassa. Työssä selvitetään minkälaisilla perusteilla opiskelijat valitsevat koulun aikana suoritettavan harjoittelupaikan, koetaanko harjoittelupaikan löytäminen haastavaksi ja löytyykö tähän jotain kehitysideoita maksimaalisen hyödyn saamiseksi. Samalla selvitetään kokevatko opiskelijat omaavansa tarpeeksi hyvät taidot suoriutuakseen ammattiharjoittelusta ja mitkä taidot koetaan hyödyllisimmiksi. Työn tavoitteena on selvittää mitä asioita opiskelijan tulee huomioida harjoittelupaikkaa hakiessa, sekä minkälaisilla asioilla harjoittelusta saisi mahdollisimman suuren hyödyn jatkon kannalta. Tavoitteena on myös selvittää keskeisimmät ohjenuorat joita opiskelijan kannattaa noudattaa harjoittelujakson suhteen.

Harjoittelulla voi olla suuri merkitys opiskelun ja työelämään siirtymisen kannalta. Harjoittelu toimii ikään kuin porttina työelämään. Se antaa mahdollisuuden nähdä minkälaisia työtehtäviä alalla on tarjota opiskelijalle. Lisäksi siellä saadaan opiskelluille asioille konkreettista hyötyä. Onkin mielenkiintoista selvittää minkälaisena kokemuksena opiskelijat kokevat harjoittelun ja minkälaista konkreettista hyötyä he saivat, vai saivatko ollenkaan.

Oman harjoittelujakson kokemusten kautta heräsi kiinnostus tutkia yleisesti liiketoiminnan logistiikan koulutusohjelman harjoittelujaksoa. Halusin selvittää miten muut liiketoiminnan logistiikan opiskelijat valitsivat harjoittelupaikkansa ja kuinka he siitä hyötyivät. Tulevaisuudessa harjoittelupaikkaa etsivät voivat saada työstä ajatuksia ja näkökulmia, joihin kiinnittää huomiota harjoittelupaikkaansa hakiessa.

Verkossa suoritettava kyselytutkimus valikoitui työn tutkimusmenetelmäksi. Sen toteuttaminen ja jalkauttaminen oli sähköisesti helppoa. Sillä tavoitettiin mahdollisimman suuri osa niin valmistuneista kuin edelleen opiskelevista, jotka ovat jo suorittaneet harjoittelunsa. Tulosten analysointi ja kerääminen on sähköisesti suoritettavissa kyselytutkimuksessa avainasemassa. Tulokset saadaan purettua helposti esitettävään muotoon, joka auttaa tulkitsemisessä sekä johtopäätösten teossa.

Liiketoiminnan logistiikan harjoittelun merkityksestä ja kokemuksista ei ole aiemmin tehty tutkimuksia. Joillakin muilla koulutusaloilla on aihetta tarkasteltu ja tehty tutkimuk-

sia, mutta niiden tulokset eivät kuitenkaan ole verrannollisia koulutuksen sisältämien erojen takia.

Teoriaosuudessa perehdytään lyhyesti siihen mitä logistiikka on ja mitä sen opiskelu pitää sisällään Turun ammattikorkeakoulussa. Perehdytään erilaisiin erikoistumisvaihtoehtoihin ja mitä ne pitävät sisällään. Käsitellään minkälaisia tavoitteita ammattikorkeakoulussa on harjoittelulle ja minkälaisia asioita sen suorittamiseen liittyy. Näiden lisäksi paneudutaan siihen, minkälaisia taitoja yleisesti työnteossa tarvitaan ja miten Turun ammattikorkeakoulun kehittämä innovaatiopedagogiikka pyrkii vastaamaan muuttuvan työelämän tarpeisiin.

Teoriaosuuden jälkeen käydään läpi kyselytutkimuksesta saadut vastaukset ja pohditaan syitä saatuihin tuloksiin sekä tehdään yhteenveto näistä. Kyselyn pääkohderyhmäksi valikoituivat vuosina 2013–2015 aloittaneet opiskelijat, joiden koulutusohjelman sisältö käsitellään tarkemmin opinnäytetyön teoriaosuudessa. Kysely kuitenkin toteutettiin niin, että myös aiemmin aloittaneet opiskelijat pystyivät vastaamaan siihen. Tästä syystä kyselyyn vastaaminen mahdollistettiin myös vuonna 2011 ja 2012 aloittaneille opiskelijoille. Vaatimuksena vastaamiselle oli ainoastaan se, että harjoittelujakso oli suoritettu kokonaisuudessaan kyselyn vastaamishetkellä. Kyselyyn vastasi loppujen lopuksi 29 harjoittelun suorittanutta opiskelijaa. Tarkkaa harjoittelujakson suorittaneiden lukumäärää ei ole saatavilla, mutta arviolta potentiaalisia vastaajia oli yhteensä noin 140 henkilöä. Vastausprosentti kyselylle oli siis noin 20 %.

2 LIIKETOIMINNAN LOGISTIikka

2.1 Logistiikan historia ja nykymääritelmä

Karrus (2005, 13) on määritellyt logistiikan olevan: ”materiaali-, tieto- ja pääomavirtojen, hankinnan, tuotannon, jakelun ja kierrätyksen, huolto- ja tukipalvelujen, varastointi, kuljetus ja muiden lisäarvopalvelujen sekä asiakaspalvelujen ja – suhteiden kokonaisvaltaista johtamista ja kehittämistä.”

Tarkasteltaessa logistiikka-käsitteen historiaa niin sanana se on aika uusi. Tiedotusvälineissä sanaa alettiin käyttämään 1970-luvulla ja vasta seuraavalla vuosikymmenellä sen käyttö alkoi vakinaistumaan. Logistiikan juuret tosin ovat syvällä ihmisen historialla ja sotien sävyttämä. Jo esihistoriallinen keräily- ja metsästyskulttuurin ihminen joutui ratkomaan logistisia pulmia arjessaan. Armeijalla ja sodilla on suuri merkitys logistiikan historiassa. Antiikin roomalaiset hyödynsivät logistiikkaa sotilaiden huoltotoimissa sekä kuljetus- ja majoitusasioissa, mutta nykyisessä merkityksessä käsite sai raaminsa toisen maailmansodan aikana. Tämän jälkeen logistiikkaa alettiin tarkastelemaan enemmän tieteellisesti ja sen käyttö yleistyi tutkijoiden käytössä, kun tarkasteltiin tarkemmin kuljetuksia sekä tuotantoa. Erityisesti toisen maailman sodan jälkeen puhjennut Korean sota asetti logistisen haasteen Yhdysvaltojen käydessä sotaa toisella puolella maapalloa. (Logistiikan maailma 2017a.)

Vaikkakin logistiikalla on ollut keskeinen rooli armeijoiden toiminnassa, niin sillä on ollut keskeinen rooli yritystoiminnassa jo reilun sadan vuoden ajan. Ensimmäisiä kirjoituksia koskien yritystoiminnan ja logistiikan suhteita on ollut Arch Shaw:n käsialaa. Hän kirjoitti jo 1915-luvulla julkaisun, joka pitää sisällään edelleen yritysmaailmassa keskeisiä perusasioita, kuten kysynnän sekä tarjonnan vaikutukset jakelukanavien ongelmiin. Logistiikka-termi yleistyi lisäksi 1950-luvulla kun asiakaspalvelu liitettiin osaksi logistiikan perusteita. Lopulta termistä tuli hittisana 1990-luvulla ja sitä käytettiin kuvaamaan informaatio-, valuutta- ja materiaalivirtojen hallintaa. (Hokkanen, Karhunen & Luukkainen 2011, 11–12.)

Nykypäivänä logistiikkaa ei mielletä enää pelkästään tavaroiden kuljetuksena ja varastointina. Sen merkitys on laajentunut suppean ajattelumallin sijaan koskemaan materiaali-, tieto- ja rahavirtojen hallintaa, johon liittyy muun muassa ostotoimintaa sekä toimitusketjun hallintaa (Logistiikan maailma 2017a). Näiden lisäksi asiakkaiden tarpeiden

tunnistus sekä tyydyttäminen ovat ensiarvoisen tärkeitä asioita liiketoiminnan kannattavuuden ja tuottavuuden kannalta. Yksi määritelmä määrittelee logistiikan olevan tuottavaa ja kustannustehokasta hankintatoimea, varastointia sekä kuljetusten ja jakelun suunnittelua, jossa otetaan huomioon lisäksi asiakkaiden asettamat vaatimukset. (Ritvanen, Inkiläinen, von Bell & Santala 2011, 20.)

2.2 Koulutusohjelmana liiketoiminnan logistiikka

Koulutusohjelmasta valmistuvat liiketoiminnan logistiikan tradenomit työllistyvät usein yritysten ja organisaatioiden erilaisiin asiantuntijatehtäviin, jotka edellyttävät laaja-alaista osaamista ja tuntemista elinkeinoelämästä sekä logistiikasta. Tyypillisimpinä ammattinimikkeinä ovat ostaja, hankintapäällikkö, ajojärjestelijä, huolitsija, varastopäällikkö, Supply Chain Manager, logistiikkapalvelujen myyntiassistentti, laatuvaastaava tai vaikkapa sovellusasiantuntija. (Turun ammattikorkeakoulu 2017a.)

Turun ammattikorkeakoulussa suoritettavan liiketoiminnan logistiikan koulutusohjelman pituus on 210 opintopistettä, joka tarkoittaa opintojen suunnitellun keston olevan 3,5 vuotta. Tutkintonimike valmistuneelle opiskelijalle on tradenomi. Koulutus tapahtuu pääsääntöisesti suomenkielellä, mutta joitain opintojaksoja opiskellaan myös englanniksi. Hakuaika koulutukseen on keväisin ja valitut opiskelijat aloittavat koulutuksen syksyllä. Vuonna 2017 liiketoiminnan logistiikan koulutusohjelmassa aloituspaikkoja oli 40 kappaletta. (Opintopolku 2017.)

Koulutuksen perusopintojen tavoitteena on tarjota opiskelijalle laaja peruskäsitys liike-talouden ja siihen liittyvän logistiikan asemasta nyky-yhteiskunnassa ja työelämässä niin kotimaassa kuin kansainvälisestikin (Turun ammattikorkeakoulu 2017). Perusopintoihin kuuluu muun muassa vieraiden kielten opiskelua, matematiikkaa, äidinkieltä ja tietojenkäsittelyä. Edellä mainittujen lisäksi myös projektiosaaminen on otettu osaksi perusopintoja. Näiden lisäksi jokainen opiskelija suorittaa pakolliset ammattiopinnot, joissa opiskellaan yleisesti logistiikkaa, taloushallintoa ja kansantaloutta. Edellä mainittujen lisäksi perehdytään markkinoinnin, yrittäjyyden ja juridiikan perusteisiin. (Opintopolku 2017.)

Jokaiselle pakollisten opintojen lisäksi opiskelijat valitsevat suuntaavia ammattiopintoja. Opiskelija voi siis valita itseään kiinnostavia osa-alueita joihin haluaa perehtyä pakollisia opintoja enemmän. Erikoistumismoduleja löytyy useita erilaisia, joista opiskelija voi

valita. Niiden sisältöteemoina on muun muassa hankinta, kuljetukset, huolinta, varastointi, toimitusketjut ja niiden hallinta, informaatiologiikka sekä kansainvälisyys. Nämä muodostavat kulmakivet opiskelijan kasvulle liiketoiminnan logistiikan asiantuntijaksi. (SoleOPS 2017a.)

Jokainen opiskelija suorittaa näiden lisäksi omien intressiensä pohjalta vapaasti valittavia opintoja, joilla on tarkoitus tukea jokaisen omaa opiskelusuunnitelmaa sekä lisätä ammatillista osaamista. Pakollisena kaikille on harjoittelun suorittaminen, joka jakautuu kahteen osaan, yleisharjoitteluun ja logistiikan ammattiharjoitteluun. Lopuksi jokainen opiskelija tekee opinnäytetyön, jonka tavoitteena on osoittaa opiskelijan omaavan kyvyn soveltaa tietotaitojaan käytäntöön liittyvissä asiantuntijatehtävissä. (SoleOPS 2017a.)

2.3 Erikoistumismodulit

Liiketoiminnan logistiikan koulutusohjelma on muuttunut hieman vuosien varrella. Tutkinnon laajuus on pysynyt samana, mutta opintoihin kuuluvien syventävien opintojen eli modulien tai erikoistumiskohteiden määrä on vaihdellut. Vuonna 2013 opiskelijat valitsivat syventäviä opintoja 60 opintopisteen edestä eli jokaisen tuli suorittaa neljä modulia. Valittavien modulien sisältöteemat olivat: kuljetukset, toimitusketjut, hankinta sekä informaatiologiikka. Lisäksi oli mahdollisuus valita yrittäjyysopintoja. (SoleOPS 2017b.)

Vuonna 2014 ja sitä myöhemmin aloittaneilla koulutus on muuttunut hieman. Erikoistumiskohteiden pituudeksi on tullut 30 opintopistettä eli aiemman neljän valittavan modulin tilalle opiskelija valitsee nykyään kaksi kiinnostavaa modulia. Modulien sisältö on kuitenkin aika samanlainen kuin aiemmin ja opiskelija voi erikoistua joko hankintoihin, kuljetuksiin, toiminnanohjaukseen, informaatiologiikkaan tai sisälogistiikkaan. Vaikka pakollisten modulien määrä onkin vähentynyt, niin opiskelijalla on edelleen mahdollisuus suorittaa lisää moduleja vapaasti valittavien opintojen kautta. Vapaasti valittavien opintojen määrän lisäämisellä, pyritään tarjoamaan enemmän vapautta valita opiskelijaa kiinnostavia opintoja. Opiskelija voi opiskella logistiikka-alaa laajemmin lisämodulien muodossa tai vaihtoehtoisesti hän voi suorittaa vaikka jonkun toisen koulutusohjelman moduleja. (Turun ammattikorkeakoulu 2017a.)

2.3.1 Hankinnat

Hankintojen perinteisenä määritelmänä on ollut se, että pyritään ostamaan oikea määrä, oikeanlaatuista tavaraa, joka vielä toimitetaan oikeaan hintaan ja oikeaan paikkaan oikeaan aikaan. Uudenlaisessa käsityksessä hankintatoimesta nostetaan suureen rooliin monipuolisen yhteistyön merkitys, niin organisaation sisällä kuin sen ulkopuolellakin. Tehokkaasti toteutettu hankinta kasvattaa yrityksen kilpailuetua neuvotteluvoiman lisäämisellä sekä toimittajien kehittämisellä. Tehokkaassa hankintatoimessa korostuu yhteys yrityksen strategiaan. (Iloranta & Pajunen-Muhonen 2008, 61–64.)

2.3.2 Kuljetukset

Kuljetukset käsittävät tavaroiden ja tuotteiden fyysisen siirtämisen paikasta toiseen sekä prosessiin liittyvät tavarankäsittelyt. Jotta kuljetuksia voi tapahtua, niin tarvitaan ostaja, jolla on tarve saada kuljetus tuotteelleen. Kuljetuksen toteutustavan määrittelee tuotteen laatu, välimatka sekä asiakkaan toiveet ja tarpeet. Suunnittelussa ja toteutuksessa on myös huomioitava toimintaa säätelevät erilaiset lait ja sopimukset, joita on noudatettava. (Oksanen 2004, 26.)

2.3.3 Toiminnanohjaus

Toiminnanohjauksessa hallitaan yrityksen toimintaa sekä pääomaa. Yrityksen päämääränä on toimittaa asiakkaan ostamaa tuotetta tai palvelua sille asetettujen vaatimusten mukaisesti sekä sovittuun toimitusaikaan mennessä. Yrityksen täytyy hallita ja ohjata resursseja niin, että sen toiminta on kannattavaa ja voittoa tuottavaa. Toiminnanohjaus voidaan jaotella kolmeen osaan: strateginen-, operatiivinen- ja kehitystoiminnanohjaus. Strateginen pitää sisällään päämäärien asettamisen ja suunnitelmien laatimisen sekä näiden tarkastelun. Kehitystoiminnanohjauksella kehitetään yrityksen toimintoja niin, että voidaan saavuttaa asetetut strategiset päämäärät. Operatiivinen toiminta luo perustan yrityksen kannattavuudelle. Sillä saavutetaan strategisen toiminnan asettamat tavoitteet yhteistyössä onnistuneen kehitystoiminnan kanssa, jotta yritys tuottaa voittoa. (Kettunen & Simons 2001, 42.)

2.3.4 Informaatiologiikka

Yksinkertaisimmillaan informaatiologiikalla voidaan tarkoittaa sitä, että oikeaa tietoa on saatavilla oikeaan aikaan ja oikeassa paikassa. Sillä voidaan myös käsittää informaatiota käsittelevien prosessien optimointia siten, että se tukee yritystä tehokkuuden ja tuloksen parantamisessa. Informaatiologiikka on kokonaisvaltainen ratkaisu, joka kattaa niin itse yrityksen kuin sen sidosryhmien välisen tiedonvaihdon ja sen kehittäminen on lähes aina aiheena, kun tietoa välitetään tai säilötään. (Mustonen 2013, 191.)

2.3.5 Sisälogistiikka

Materiaalit ja tuotteet kulkevat yrityksen läpi. Nämä vaiheet voidaan jaotella kolmeen osaan: tulo-, sisä- ja lähtölogistiikkaan. Sisälogistiikka on se mitä tapahtuu yrityksen sisäpuolella eli tuotteiden käsittelyä sekä varastointia yrityksen omissa tiloissa. Lisäksi yrityksen sisällä tapahtuva kokoonpanotyö, ohjaustoimenpiteet sekä huoltotoimet kuuluvat sisälogistiikan piiriin. (Ritvanen ym. 2011, 20.)

2.3.6 Varastointi

Varastoinnilla tarkoitetaan varaston ylläpitoa sekä varastotoimintoja ja sen tarkoituksena on taata tuotteiden saatavuus. Oikein suunniteltu varastointi tuottaa yritykselle lisäarvoa ja sen rooli on noussut suuremmaksi yritysten pyrkiessä tehostamaan toimintaansa kustannustehokkaammaksi. Varastoinnin ratkaisut vaikuttavat koko kysyntätoimitusketjuun ja niiden tehostaminen on yritykselle tärkeää, koska varastointiin sitoutuu yrityksen pääomaa. (Logistiikan maailma 2017b.)

3 HARJOITTELU AMMATTIKORKEAKOULUSSA

Harjoittelu on iso osa ammattikorkeakoulun opintoja ja sen voi suorittaa kotimaan lisäksi myös halutessaan ulkomailla. Harjoittelujaksolle on asetettu tavoitteet. Nämä ovat määritetty jokaisen tutkinnon opetussuunnitelmassa erikseen. Harjoittelujakson sijoittuminen opinnoissa riippuu koulutusohjelmasta, toisilla ensimmäinen harjoittelu voi olla jo ensimmäisenä vuonna, kun taas toisilla se voi olla opintojen loppupuolella. Laajuudeltaan harjoittelu on vähintään 30 opintopistettä eli täysipäiväisenä työntekona se vastaa noin viiden kuukauden ajanjaksoa. Harjoittelujakso voi olla palkaton tai palkallinen, riippuen suorituspaikasta. (Turun ammattikorkeakoulu 2017b.)

3.1 Liiketoiminnan logistiikan harjoittelu

Liiketoiminnan logistiikan koulutusohjelman harjoittelujakson pituus on 30 opintopistettä, joka vastaa siis 810 tuntia. Vuonna 2013 aloittaneilla harjoittelu koostuu kahdesta eri osasta, yleis- ja ammattiharjoittelusta. Ammattiharjoittelun osuus on yhteensä 18 opintopistettä ja harjoittelu on suunniteltu pääsääntöisesti opinnoissa kolmannen vuoden keväälle, jonne harjoittelulle on varattu oma, muusta opetuksesta vapaa ajanjakso. Opiskelija voi suorittaa harjoittelun kokonaisuudessaan samassa paikassa, mutta ammattiharjoittelujakson pitää olla koulutusohjelman mukainen ja toivottavaa on sen vastaavan erikoistumisosaamista. Sisällöltään sen tulisi olla haastavampaa kuin yleisharjoittelun jakso. Opiskelijan pitää pyytää hyväksyntä ohjaavalta opettajalta ammattiharjoittelupaikalle. Harjoittelun voi suorittaa myös ulkomailla niin sovittaessa. (SoleOPS 2017c.)

Vuonna 2015 aloittaneilla harjoittelu on kuitenkin hieman muuttunut. Pituus on edelleen sama, 30 opintopistettä, mutta se jaetaan kolmeen osaan. Jokainen osa on kymmenen opintopisteen arvoinen. Kokonaisuudessaan harjoittelu koostuu yhdestä yleisharjoittelusta ja kahdesta ammattiharjoittelusta. Toisin kuin aiemmin, opiskelijalla on nykyään enemmän vapautta koska harjoittelun suorittaa. Nykyään opiskelijoiden ei ole myöskään pakollista ilmoittaa yritykselle suorittavansa harjoittelua. (SoleOPS 2017d.)

Harjoittelun tavoitteeksi on määritetty ammatillinen kehittyminen ja opittujen taitojen soveltaminen käytännön työssä. Harjoittelu arvioidaan asteikolla hyväksytty/hylätty ja opiskelijan on palautettava kirjallinen raportti, jossa tarkastellaan opittuja asioita ja ha-

vainoja harjoittelusta. Näiden lisäksi jokainen pitää suullisen esitelmän harjoitteluseminaarissa. (SoleOPS 2017c.)

3.2 Harjoittelu osana oppimista

Ammattiharjoittelulla on merkittävä rooli oppimisen kannalta, opiskelijan saadessa oppia ja kokemuksia aidossa yritys ympäristössä sekä oikeassa kontekstissa. Harjoittelujakso on lähinnä informaalista oppimista eli se pitää sisällään tarkkailua, itseopiskelua, virheistä oppimista sekä työkavereiden havainnointia. Informaalista oppimista ei aina havaita tai tiedosteta ja sen kautta opittua kutsutaankin piileväksi tiedoksi. Harjoittelussa on myös formaalisen oppimisen ominaisuuksia kuten raportointi sekä harjoitteluseminaarin pitäminen. (Vesterinen 2002, 30–31.)

Harjoittelupaikka tulisi saada yrityksestä, joka pystyy tarjoamaan opiskelijan erikoistumiskohdetta vastaavia työtehtäviä, koska syventymisopinnot ovat vaativampia kuin opiskelun alkuvaiheen opinnot. Käytännön opettelulla on suuri merkitys teoriaopiskelun tukemisessa ja kehittämisessä, se auttaa sisäistämään teorian ammatilliseksi osaamiseksi. (Vesterinen 2002, 30–31.)

Harjoittelujakso tarjoaa myös mahdollisuuden soveltaa koulussa opittuja asioita käytännössä kyseisen työpaikan kontekstissa sekä reflektoida omia kokemuksiaan suhteessa aiempiin käsityksiin sekä koulussa esitettyihin teorioihin ja kaavoihin. Oikeanlaisessa harjoittelupaikassa opiskelijalla on mahdollisuus oppia oman ammattialueensa työtehtäviä ja nähdä mitä siihen konkreettisesti kuuluu. Lisäksi opiskelija oppii mitä osaamistarpeita niihin vaaditaan. Tämä auttaa opiskelijaa arvioimaan omia kykyjään ja tietotaitoaan vaadittavaan työtehtävään. Samalla opiskelijalla on mahdollisuus tunnistaa omat kehityskohteensa ja lisäopiskelun tarpeet. Harjoittelujaksolle on tärkeää synnyttää opiskelijalle käsitys potentiaalisista työrooleista, koska niillä on mahdollisuus ohjata opiskelijan kiinnostuksen kohteita ja oppimistuloksia harjoittelun jälkeenkin. (Vesterinen 2002, 30–31.)

3.3 Harjoittelun merkitys

Ammattiharjoittelu antaa osaamista sekä kokemusta, jota opiskelija ei olisi saanut pelkästään kouluopiskelulla. Opiskelijan ammatillinen asiantuntijuus kehittyy täten myös

pidemmälle kuin pelkästään teoriaa opiskelemalla. Harjoittelujakso antaa opiskelijoille paremmat valmiudet siirtyä työelämään kuin mitä heillä olisi ilman harjoittelua. Opiskelijoille syntyy myös käsitys omasta osaamisestaan ja saatu työkokemus edesauttaa työllistymisessä omaa koulutusta vastaavaan työtehtävään. (Vesterinen 2002, 190–191.)

Ammattiharjoittelu antaa lisäksi perspektiiviä tarkastella opiskelun merkitystä työelämässä menestymiseen. Kun opiskelija näkee opintojensa tärkeyden työssä menestymiselle ja tunnistaessaan kehityskohteensa, antaa harjoittelujakso lisä motivaatiota opiskeluun ja suorittaa tutkinto loppuun asti. (Vesterinen 2002, 190–191.)

Tuulia Lilja tarkasteli valmistuneiden työllistymistä vuonna 2017 tekemässään työssä, josta pystyy havaitsemaan harjoittelupaikan hyödyt. Siinä selvisi, että yli puolet vastaajista työllistyi samaan yritykseen, jossa he suorittivat harjoittelunsa. Samoin suurin osa koki työllistyneensä vähintään kohtuullisesti koulutusta vastaavaan työtehtävään, puolet kokivat työn vastaavan hyvin tai erittäin hyvin koulutusta. (Lilja 2017, 23–25.)

4 VAATIMUKSIA HARJOITTELUUN

4.1 Hyvän työntekijän ominaisuudet

Hyvän työntekijän absoluuttisten ominaisuuksien arviointi on vaikeaa. Erilaiset työtehtävät, olosuhteet, tilanteet sekä monet muut asiat vaikuttavat siihen, minkälaiset ominaisuudet ovat tärkeimpiä työntekijällä. Jokaisessa työpaikassa rehellisyys ja luotettavuus ovat arvostettavia hyveitä, jotka jokaisen tulee omata. Työntekijöillä on kuitenkin monia muita arvostettuja piirteitä ja ominaisuuksia, joita arvostetaan lähestulkoon missä tahansa työpaikassa. (Lehtinen 2016.)

Steve Tobak on listannut vuonna 2011 kirjoittamassaan artikkelissa seitsemän vastustamatonta luonteenpiirrettä, joita työelämän johtajat arvostavat alaisissaan. Aiemmin mainitun rehellisyyden lisäksi työntekijän tulee olla urhea. Ei saa pelätä pettymyksiä tai haasteita. Lupausten pitämisestä täytyy pitää kiinni. Mikäli lupaa tehdä jotain, niin siihen täytyy voida luottaa. Lisäksi tulee tehdä kaikkensa, että sovitut asiat tulevat tehtyä aikamääreitä noudattaen. (Tobak 2011.)

Innovatiivinen ongelmanratkaisukyky on tärkeä ominaisuus. Työntekijän tulee kyetä hakemaan uudenlaisia ratkaisuja tarkastelemalla asioita eri näkökulmista löytääkseen ratkaisun. Tarkkaavaisuus ja tilanteen hallinta nostetaan myös esille. Ongelmatilanteen tullessa eteen ei saa menettää otetta, vaan täytyy kyetä pysymään rauhallisena vaikka ympärillä olisikin sekava tilanne. Viimeisenä hyveenä on olla helppo työtoveri. Täytyy kyetä itsenäiseen työskentelyyn eikä voi valittaa jatkuvasti asioista. Asioista ei voi loukkaantua liian herkästi ja asioita ei saa ottaa liian henkilökohtaisesti. (Tobak 2011.)

Edellä mainittujen ominaisuuksien lisäksi työntekijässä arvostetaan itseohjautuvuutta, koska se lisää työntekijän halua kehittää ominaisuuksiaan sekä tunnistaa paremmin heikkouksiaan kuin myös vahvuuksiaan. Jokaisella työpaikalla on lisäksi pelisäännöt. Hyvä työntekijä noudattaakin eettisiä pelisääntöjä ja näin edesauttaa inspiroimaan muita toimimaan samoin. Oikeanlainen kunnianhimo on ominaisuutena sellainen, joka ajaa työntekijää suoriutumaan työtehtävistään kiitettävästi ja usein synnyttää uusia ideoita ja innovaatioita, jotka voivat auttaa yrityksen menestymisessä. Kunnianhimoiset työntekijät ovat usein valmiita tosissaan ponnistelemaan onnistuakseen tehtävissä. On kuitenkin tärkeää, että kunnianhimo on oikeanlaista. Liian egosentrinen kunnianhimo taas ei

ole työyhteisön kannalta hyvä asia. Työntekijällä tulee olla tunneälyä ja tiimihenkeä toiminnassaan. (Lahtinen 2016.)

Yritykset ovat myös kertoneet tarvitsevansa enemmän ”tulkkeja” työyhteisöönsä. Termillä ei viitata kielten tulkkaukseen vaan kykyä toimia eri alojen osaajien kanssa. Vuorovaikutustaidot eri alojen kanssa nousevatkin isoon rooliin työelämässä. Lisäksi työntekijällä tulee olla kykyä hyödyntää oppimaansa tietoa ja jalostaa sitä edelleen työnte-koä tukevaksi. Yhdeksi tulevaisuuden perusedellytykseksi työelämässä nostetaan myös moniselitteisyyden sietäminen. Asioita täytyy kyetä tarkastelemaan eri näkökulmista, sietää erilaisia mielipiteitä sekä näkemyksiä. Omien mielipiteiden muodostaminen ja niiden perusteleminen omasta näkökulmastaan on myös kyky, joka työntekijän tulee omata. (Oivallus 2011, 16–18.)

Suomalaisen Työn Liitto julkaisi syksyllä 2017 kyselytutkimuksen jossa selvitettiin min-käläisiä ominaisuuksia ja taitoja suomalaiset näkivät tarvittavan eniten tulevaisuudessa työnteossa. Tärkeimpänä ominaisuutena nähtiin työntekijän kyky käyttää teknologiaa hyödyksi työnteossa. Toiseksi tärkeimmäksi nousi työntekijän kyky sopeutua muuttuviin tilanteisiin sekä oman ammattitaidon jatkuva kehittäminen. Muita tärkeitä ominaisuuksia kyselyssä nousi esiin muun muassa kykyä toimia eri kulttuureissa, oman osaamisen markkinointi, luova ajattelu sekä kyky hakea uudenlaisia ratkaisuja, itseohjautuvuus ja ihmissuhdetaidot. Harva vastaajista, noin viidennes, uskoi enää kädentaitojen sekä fyysisen kunnon tarpeen kasvavan tulevaisuuden työnteossa. Kysely toteutettiin vuoden 2017 helmikuussa ja siihen vastasi yhteensä 2219 iältään 18–79-vuotiaasta henkilöä. (Suomalaisen työn liitto 2017.)

4.2 Logistiikkaosaajan osaamisvaatimukset

Seuraavaksi tarkastellaan logistiikan alan työntekijöiden osaamisvaatimuksia, joita työnteossa tarvitaan ja jotka tulevat nousemaan tulevaisuudessa isompaan rooliin. Edellä mainitut ominaisuudet olivat yleispäteviä ominaisuuksia, joita opiskelijan tulee omata. Seuraavaksi käydään läpi erityisesti keskeisimpien logistiikan työnkuvien osaamisvaatimukset, joita opiskelijat tulevat todennäköisesti tarvitsemaan harjoittelujakson aikana sekä myöhemmin koulun jälkeisessä työelämässä. Nämä ovat asioita, joita koulussa opetellaan ja joita opiskelija oppii soveltamaan käytäntöön harjoittelussa. Osa taidoista on sellaisia, joita oppii työtä tekemällä ja kokemuksen kautta. Tarkaste-luun valittiin neljä keskeistä toimenkuvaa joissa opiskelija valmistumisen jälkeen voi

toimia. Monessa työtehtävässä vaaditaan samoja taitoja ja ominaisuuksia. Lisäksi vaatimukset vaihtelevat tietysti työpaikasta riippuen, mutta yleispäteviä osaamisvaatimuksia tiettyihin logistiikan työtehtäviin on kuitenkin olemassa. Tarkasteltavat työtehtävät ovat: varaston työnjohto, logistiikan johto, ostaja ja huolitsija.

4.2.1 Varaston työnjohdon osaamisvaatimukset

Varastotyössä työnteon sähköistymisen ja teknologian kehittymisen johdosta on yhä tärkeämpää hallita tietotekniikan taidot sekä suuremmassa määrin prosessin tuntemus. Logististen prosessien sekä niihin liittyvien tunnuslukujen tunteminen lisää entisestään matemaattisten kykyjen tarvetta työnteossa. Varastoinnin ammattilaisen tulee hallita jatkossa yhä isompia kokonaisuuksia sekä laajempaa tuotevalikoimaa. Fyysisen työn tarve tulee vähenemään, kun teknologiaa hyödynnetään entistä enemmän ja samalla lisäarvopalveluiden tarjoaminen, kuten esimerkiksi konsultoinnit, voivat lisääntyä. (Kotonen, Suomäki, Siven 2012, 115–116.)

Yhä tiiviimmät toimitusketjut lisäävät yhteistyötä eri osastojen ja sidosryhmien välillä ja se vaatii työntekijältä hyviä sosiaalisia taitoja. Samoin jatkuvasti lisääntyvät ympäristöä kunnioittavat arvot ja lait vaativat toteuttamisessa työntekijältä tietoisuutta ekologisista asioista kuin myös säädöksistä. Samoin kuluttajat ja heidän vaatimuksena täytyy huomioida. Hyvin hoidettuna nämä asiat lisäävät yrityksen kilpailuetua. (Kotonen ym. 2012, 115–116.)

4.2.2 Logistiikan johdon ja suunnittelun osaamisvaatimukset

Logistiikan johto- ja suunnittelutehtävät vaativat tekijältä organisointikykyä. Työ koostuu pitkälti päätöksenteosta, niiden valmistelusta, tiedottamisesta sekä toimeenpanemisesta. Tehtävien suorittaminen ja onnistuminen vaatii isojen kokonaisuuksien hahmottamista sekä hallintaa, vastuuta täytyy osata niin ottaa kuin kantaakin. (Eslogc 2017a.)

Tehtävässä on osattava analysoida erilaisia tunnuslukuja, taloushallintoa, markkinointia, kustannuslaskentaa sekä tunnettava lainsäädäntöä kaupankäynnin osalta. Esimiehenä on myös omattava hyvät neuvottelutaidot, yhteistyökyvyt sekä vuorovaikutustaidot, joustavuutta unohtamatta. Sujuva kirjallisen ja suullisen ilmaisun taito on myös erittäin tärkeää ja sitä on kyettävä toteuttamaan myös vierailla kielillä. (Eslogc 2017a.)

Työkaluista on tunnettava yrityksen toiminnanohjausjärjestelmät sekä nähtävä niiden mahdolliset kehityskohteet. Teknologian muutokset ja kehitykset on havaittava ja mietittävä niiden soveltuvuus yrityksen toimintaa hyödyntäviksi. Jatkuvasti muuttuvat säädökset ja lainsäädäntö pitää myös hallita, jotta toiminta on yhteiskunnallisesti hyväksyttävää sekä eettistä. (Eslogc 2017a.)

Esimiehen täytyy myös osata johtaa alaisiaan, tuntea heidän oikeutensa ja mahdollistaa heidän kehittymisensä. Tähän vaaditaan hyviä ihmistenkäsittelytaitoja sekä henkilöstöjohtamista. Eri kulttuurien tunteminen nousee lisäksi tärkeäksi yksityiskohdaksi, jotta osaa toimia tilanteessa kuin tilanteessa. Hyvä johtaja osaa myös antaa rakentavaa palautetta alaisilleen ja täten motivoida heitä. (Eslogc 2017a.)

4.2.3 Ostajien osaamisvaatimukset

Ostajan työssä korostuu erityisesti kielitaito, vuorovaikutus- ja asiakaspalvelutaidot sekä palveluiden tunteminen. Täytyy huolehtia siitä, että oikeita tuotteita on saatavilla oikeaan aikaan ja hintaan. Näissä onnistuminen edellyttää laatujärjestelmien ja laadun hallintaa kuten myös hankintastrategian tuntemista. Näiden toimintojen kehittäminen ja analysointi on ostajan tehtäviä. Tärkeää on myös tuntea ostamiseen, kilpailuttamiseen ja kaupankäyntiin liittyvää lainsäädäntöä. Ympäristönäkökulmat ja sertifikaatit on tunnettava, jotta voi toimia vastuullisesti. (Eslogc 2017b.)

Ostajan työhön kuuluu tarjouspyyntöjen tekoa ja niiden vertailua. Perusteellinen vertailu vaatii tuotteiden ja niiden ominaisuuksien tuntemista. Jatkuvaa uusien potentiaalisten toimittajien etsiminen kuuluu työtehtäviin ja ajattelumallin on oltava luovaa sekä idearikasta. Täytyy kyetä ajattelemaan uusilla tavoilla ja ratkaisemaan ongelmia. Uusien yhteistyökumppaneiden hankinta vaatii hyviä vuorovaikutustaitoja. (Eslogc 2017b.)

Nykyisten toimittajien analysointi kuuluu ostajalle. On hahmotettava monipuolisesti yrityksen kulurakennetta ja hankintojen vaikutuksia kokonaisuuteen. Varastoinnin tuntemus on iso osa työtä. Täytyy varmistaa, että tuotanto pyörii, muttei saa sitoa liikaa pääomaa varastointiin. Ostajalla onkin käytössään usein paljon erilaisia sovellusohjelmia, joita hänen tulee osata hyödyntää työnteossaan. (Eslogc 2017b.)

4.2.4 Huolitsijoiden osaamisvaatimukset

Huolitsijan työtehtäviin kuuluu tuonti- ja vientilähetysten järjestely, kuljetusten hoitaminen sekä niihin liittyvien paperitöiden tekeminen. Kielitaidon lisäksi työssä tarvitaan määräysten sekä lakien tuntemusta ja huolellisuutta, jotta asiakirjat ovat päteviä. Samoin eri kuljetusmuodot ja -mahdollisuudet on tunnettava sekä niihin liittyvät varastointiasiat. Kommunikointi on suuri osa työtä. (Kotonen ym. 2017, 133–136.)

Perusosaamisen kuuluu alan termien, toimituslausekkeiden, kuljetusehtojen ja -säädösten tunteminen. Sähköiset työkalut ovat lisääntyneet suuresti huolitsijan työssä ja näiden hallitsemista vaaditaan asiakirjojen kanssa toimiessa, jatkossa vielä todennäköisesti näiden hyödyntäminen kasvaa entisestään. (Kotonen ym. 2017, 133–136.)

Ekologiset seikat nousevat huolitsijankin työssä esille. On tunnettava ja huomioitava kestävä kehityksen pääperiaatteet, kuten myös erilaiset sertifikaatit ja laatusertifioinnit. On osattava valita oikeanlaiset kuljetusmuodot, -reitit sekä mahdollisimman tehokkaasti toteuttaa kuljetukset. Huolitsija toimii usein yhteistyössä monien eri tahojen kanssa, joten vuorovaikutus- ja asiakaspalvelutaidot ovat perusedellytys työntekijälle. (Kotonen ym. 2017, 133–136.)

4.3 Innovaatiokompetenssit

Turun ammattikorkeakoulussa on kehitetty innovaatiopedagogiikka. Sen tavoitteena on vastata alati muuttuvan työelämän vaatimiin tarpeisiin sekä taitoihin. Kulmakivenä toimii erilaisten asioiden kokeileminen, tiedon ja osaamisen jakaminen sekä erilaisten näkökulmien yhdistäminen. Tavoitteena on erilaisten innovaatiovalmiuksien luominen, joka tapahtuu yhdistämällä opetusta, kehitys- ja tutkimustyötä sekä erilaisia työelämän toimijoita. Oppimisotteessa korostuu eri innovaatiokompetenssien kehittyminen sekä tapa kuinka tietoa tuotetaan, käytetään ja omaksutaan, jotta saadaan innovaatioita aikaan. Tavoitteena on tuottaa ammattitaitoa, jolla opiskelijat voivat työelämässä osallistua erilaisiin innovaatioprosesseihin. (Turun ammattikorkeakoulu 2017c.)

Tavallinen, faktoihin ja eksplisiittisen tiedon tuottamiseen perustuva koulutus on saavuttamassa päätepisteensä. Tulevaisuudessa keskeiseen rooliin nousevat monimuotoisemmat tiedot sekä erilaiset taidot. Pelkkä teoriaosaaminen ei riitä enää tulevaisuuden työpaikoissa, vaan pitää omata kykyä ymmärtää toisten ihmisten ja ryhmien toimin-

taa sekä omata motivoinnin taitoja. Oppimisessa pitää korostua yhteisöllisyys, vuorovaikuttaminen, jossa kannustetaan luovaan ajatteluun sekä rikotaan eri alojen rajoja. Näiden ominaisuuksien sekä taitojen tunnistamiseen ja arviointiin onkin kehitetty mittarit, innovaatiokompetenssit. Tavoitteena on lisätä korkeakoulujen kykyä arvioida oppilaan keskeisiä kykyjä työelämän valmiuksien osalta sekä edesauttaa innovaatioiden syntymiselle vaadittavan osaamisen kehittymistä. (Räsänen 2014, 5-6.)

Innovaatiokompetenssit voidaan jakaa kolmeen eri tasoon: yksilö-, yhteisö- ja verkostotaso. Yksilötaso jakautuu alaluokkiin, johon kuuluu luova ongelmanratkaisukyky, kokonaisvaltaisuus sekä päämäärätietoisuus. Yhteisötasoon kuuluu yhteistyökyky ja verkostotasolle verkosto-osaaminen. Jokaisella alatasolla on 3-7 tarkentavaa väittämää, joiden pohjalta voidaan arvioida opiskelijan innovaatiokompetensseja. Kuvassa 1 on tarkemmin eritelty innovaatiokompetenssit ja niiden määritelmät. (Räsänen & Lyytinen 2014.)

INNOVAATIOKOMPETENSSIT	
LUOVA ONGELMANRATKAISUKYKY	
1	Esitän ajatuksia muiden hyväksyttäväksi siitä, miten työ tulisi tehdä.
2	Esitän uusia ajatuksia pulmien ratkaisemiseksi.
3	Esitän uusia käytännöllisiä ratkaisuja tavoitteen saavuttamiseksi.
4	Tee uskalaita mutta perusteltuja ratkaisuja.
5	Edistän osaamisellani ryhmän tavoitteiden saavuttamista.
6	Tuon uusia ajatuksia avoimesti muiden käyttöön.
7	Osaan ohjata ryhmää tavoitteen suuntaan.
KOKONAISVALTAISUUS	
8	Arvioin perustellusti toiminnan taustoja.
9	Ymmärrän asioiden välisiä syy-seuraussuhteita.
10	Kykenen tarkastelemaan tehtävää eri toimijoiden kannalta.
11	Käytän olemassa olevia resursseja neuvokkaasti.
12	Ennakoin tapahtumien tulevaa kehitystä.
13	Osaan sovitella ristiriitoja yhteiseen päämäärään pääsemiseksi.
PÄÄMÄÄRÄTIE TOISUUS	
14	Osoitan käyttäytymiselläni kiinnostusta asiaan.
15	Toimin sinnikkäästi tavoitteiden saavuttamiseksi.
16	Keskityn olennaisiin asioihin päämäärän saavuttamiseksi.
YHTEISTYÖKYKY	
17	Huomioin ryhmän jäsenten näkökulmat.
18	Osaan toimia yhdessä muiden kanssa.
19	Osaan toimia rakentavassa yhteistyössä eri kulttuuritaustojen edustajien kanssa.
VERKOSTO-OSAAMINEN	
20	Osaan hyödyntää ulkopuolisia verkostoja.
21	Osaan toimia rakentavassa yhteistyössä eri ammattialojen edustajien kanssa.
22	Osaan verkostoitua.

Kuva 1. Innovaatiokompetenssit. (Räsänen ym. 2014.)

Turun ammattikorkeakoulussa opintojen alkuun on lisätty projektipaja, jolla pyritään heti alussa toteuttamaan monialaista työskentelyä. Se luo edellytykset osallistua jatkossakin erilaisiin projektitöihin sekä lisätä ymmärrystä siitä, miten monen eri osa-alueen tekijät auttavat innovaatioiden syntymisessä kuin myös oman oppimisen lisääntymisessä. Projektipajassa työskennellään muiden koulutusohjelmien opiskelijoiden kanssa, opitaan projektityössä vaadittavia taitoja sekä vuorovaikutus- ja esiintymistaitoja. Jokaisella ryhmällä on jokin tietty aihe, jota lähdetään yhdessä projektimuodossa työstmään. Aiheena voi olla esimerkiksi tapahtuman järjestäminen, tuotteen markkinointi, kyselyn teettäminen tai vaikkapa organisaation tunnettavuuden lisääminen. Ominaista työskentelylle on sen nuotittomuus, eli mitään valmiita polkuja päämäärään ei anneta. Toimeksiannolla määritellään, mikä päämäärä projektilla on, mutta toteutuksesta vastaavat opiskelijat itse. Lisäksi he määrittelevät itsenäisesti miten se saavutetaan. Lopuksi projektista pidetään esitelmät, luodaan posterit sekä kirjoitetaan loppukertomus. (Räsänen 2014, 10–11.)

5 KYSELYTUTKIMUS

5.1 Kyselyn tausta

Opinnäytetyön kyselyn tarkoituksena on selvittää, minkälaisilla kriteereillä opiskelijat valitsevat koulutukseen kuuluvan harjoittelupaikan sekä mitä taitoja harjoittelussa tarvitaan. Lisäksi selvitetään kokivatko opiskelijat harjoittelun hyödyllisenä sekä opettavaisena. Liiketoiminnan logistiikan koulutusohjelmasta ei aiemmin ole tehty vastaavanaisista tutkimusta, joten mitään lähtökohtia tai vertailukohtia tuloksille ei ole olemassa. Aiemmin on tutkittu koulutusohjelmasta valmistuneiden työllistymistä.

5.2 Tutkimusmenetelmät

Työn aineisto kerättiin kokonaisuudessaan kyselytutkimuksella, joka sisältää niin kvantitatiivisen kuin kvalitatiivisen tutkimuksen ominaispiirteitä (Holopainen & Pulkkinen 2008, 20). Kvalitatiivisen eli laadullisen tutkimuksen tavoitteena on pyrkiä ymmärtämään jotain tiettyä ilmiötä tai tutkittavaa asiaa. Siinä ei pystytä esittämään osallistujalle mitään tarkkoja kysymyksiä, toisin kuin kvantitatiivisessa tutkimuksessa. Saatujen vastausten perusteella pystytään hahmottamaan ilmiötä ja tekemään perusteltuja johtopäätöksiä sekä teorioita. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa vastauksena ei ole lukuja ja ennalta määrättyjä vaihtoehtoja, vaan vastaukset ovat sanallisessa muodossa. (Kananen 2015, 34–35.)

Kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus perustuu eksakteihin asioihin kuten lukuihin, jotka ovat yksiselitteisiä. Tähän vaaditaan asian riittävää tuntemusta ja ymmärrystä. Yleensä määrällisessä tutkimuksessa käytetään kyselylomakkeita tiedon keräämisessä ja se koostuu yksiselitteisistä kysymyksistä tai numeroista. Sen toteuttaminen juuri kyselylomaketta hyödyntäen on erinomainen toimintatapa, koska tällöin saadaan helposti vastauksia suurelta kohderyhmältä. (Kananen 2015, 95–96.)

Näiden kahden tutkimustavan eroa voidaan kuvailla helposti siten, että kvantitatiivinen tutkimus on lineaarinen. Se etenee vaihe vaiheelta eteenpäin toisin kuin laadullinen tutkimus, jossa noudatetaan pääsääntöisesti niin kutsuttua abduktiivista päättelyä. Tämä tarkoittaa sitä, että päätelmät liikkuvat edes takaisin, palaavat välillä takaisin ja täs-

tä saadaan lisää ymmärrystä, eikä kuljeta vain viivasuorasti eteenpäin kuten määrällisessä tutkimuksessa. (Pitkäranta 2014, 12–13.)

5.3 Kyselytutkimus

Tämän opinnäytetyön tiedonhankinnassa käytetään kyselytutkimusta siitä syystä, että se on helpompi ja tehokkaampi jakaa isolle vastaajajoukolle. Tämä helpottaa vastausten tulkintaa ja antaa mahdollisimman luotettavan tuloksen. Haastattelun toteuttaminen olisi kömpelö ja työläs, varsinkin kun tavoitteena on saada mahdollisimman monelta henkilöltä vastaus kyselyyn. Kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä on siis tässä tapauksessa huomattavasti järkevämpi vaihtoehto.

Kyselytutkimuksessa on ennalta määrättyjen vastausvaihtoehtojen lisäksi myös avoimia kysymyksiä, jotka tuovat myös laadullista näkökulmaa tutkimukseen. Näillä vastaaja voi perustella omaa vastaustaan tietyissä kysymyksissä, jotka avaavat syitä vastauksen takana. Tämä helpottaa tulosten tulkintaa, mikäli vastaus ei muuten tunnu rationaaliselta sekä auttavat asian ymmärtämistä.

Huolellisesti suunniteltu kyselylomake myös edesauttaa mahdollisimman luotettavien vastausten saamista, sekä helpottaa analysointia ja vastausten esittämistä. Haittapuolena voidaan taas pitää sitä, että vastaajien rehellisyyttä ei voida taata sekä mahdolliset väärinkäsitykset kysymyksissä voivat edesauttaa väärinymmärryksiä. (Hirsijärvi, Remes & Sajavaara 1998, 191.) Kysymysten asettelu ei saa olla tutkimuksessa johdattelva tai epäselvä, koska pääsääntöisesti virhetulokset johtuvat siitä (Valli 2007, 104).

5.4 Tutkimuksen toteuttaminen

Kyselyn pääkohderyhmäksi valikoitui vuosina 2013–2015 aloittaneet liiketoiminnan logistiikan koulutusohjelman oppilaat. Lisäksi kyselyyn vastaaminen mahdollistettiin vuosina 2011–2012 aloittaneille, vaikka heidän koulutusohjelmansa oli hieman erilainen. Kysely toteutettiin kuitenkin niin, että hekin pystyivät vastaamaan. Opiskelu on tapahtunut Turussa vuodesta 2011, joten tämän vuoksi oli loogista asettaa se kyselyssä takarajaksi. Valmistumisella ei ollut väliä kyselyssä, joten kysely jaettiin myös koulua edelleen käyville oppilaille. Ainoa vaatimus vastaamiselle oli se, että opinnoista on suoritettu harjoittelu kokonaisuudessaan.

Kyselytutkimus päätettiin toteuttaa pelkästään verkkokyselynä sen helppouden ja kustannuksien takia. Samoin vastaukset menevät näin yhteen ja samaan paikkaan, josta niiden kerääminen ja analysointi onnistuu helposti. Työhön parhaimmaksi verkkokyselyalustaksi osoittautui Google Forms juuri siitä syystä, että toteuttaminen oli ilmaista sekä käyttöliittymä tarpeeksi yksinkertainen ja selkeä. Kysymykset ja vastausvaihtoehdot saatiin toteutettua tarpeeksi monipuolisesti ja se vastasi käyttötarkoitusta erittäin hyvin. Samoin Forms kerää vastaukset helposti tulkittavaan muotoon ja niitä voi tarkastella joko yksittäin tai kaikkia kerralla.

Kysymyksiä kyselylomakkeessa oli kaiken kaikkiaan 20 kappaletta sekä lopussa mahdollisuus jättää vapaa kommentti koskien harjoittelua tai palautetta kyselyä koskien. Lisäksi kymmenessä kysymyksessä pyydettiin perustelua, mikäli vastaus oli kielteinen. Syynä tähän oli se, että haluttiin saada kysytyihin asioihin perusteluja jotka helpottavat vastausten tulkittamista. Pakolliseksi asetettiin kaikki 20 monivalintakysymystä ja avoimiin kysymyksiin toivottiin vastausta, mutta siihen vastaaminen oli kuitenkin vapaaehtoista.

Kysely oli jaettu kolmeen osaan, jotta toteuttaminen oli selkeää. Ensimmäisessä osiossa selvitettiin yleisesti mitä opiskelija oli opiskellut ja oliko harjoittelu erikoistumiseen liittyvä vai suuntautunut johonkin muualle. Lisäksi selvitettiin harjoittelupaikan yleisiä piirteitä, kuten palkallisuutta ja paikan löytymistä. Toisessa osiossa selvitettiin sitä, minkälaiset valmiudet opiskelijat kokivat omaavansa sekä mitä taitoja tarvittiin eniten ja niiden kehittymistä. Kolmannessa osiossa tarkasteltiin harjoittelun jälkeistä aikaa, eli minkälaisena koki harjoittelun ja minkälaista hyötyä siitä oli mahdollisesti jatkoon kannalta.

Kysely jalkautettiin sähköpostilla NLILOS11-14 sekä PLILOS15 ryhmille saatetekstin kera. Saatetekstillä pyrittiin aktivoimaan mahdollisimman moni vastaamaan kyselyyn ja herättämään mielenkiintoa. Lisäksi kysely jaettiin Facebookissa oman vuosikurssin ryhmään sekä aiemman vuosiluokan ryhmään. Lisäksi vastaajia tavoiteltiin logistiikan ryhmästä, jossa on paljon jo aiemmin valmistuneita ja joita oli mahdotonta tavoittaa sähköpostitse valmistumisen johdosta. Kyselyn vastausaika oli 4.10.2017–20.10.2017, jonka jälkeen kyselyn vastaukset purettiin ja muutettiin opinnäytetyöhön soveltuvaan muotoon vastausten tulkintaa varten.

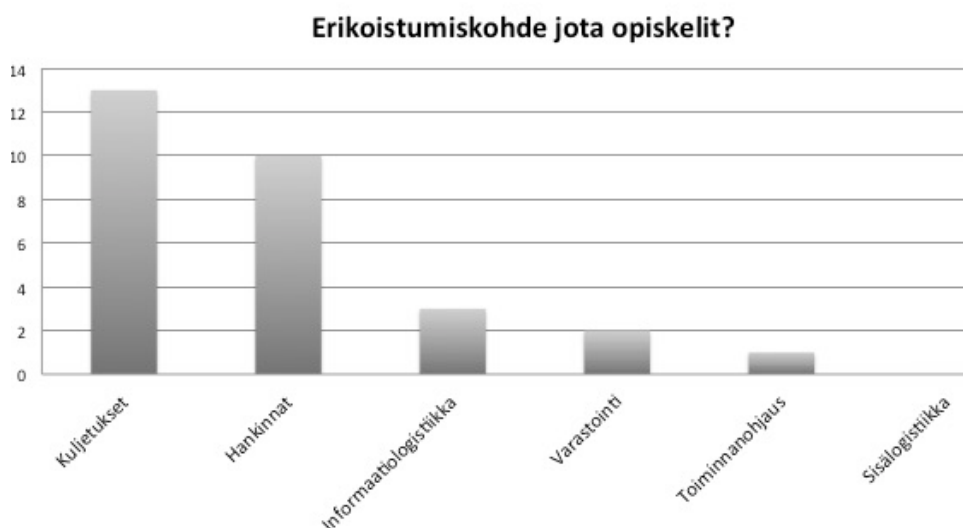
6 KYSELYTULOKSET

Kyselyyn vastasi loppujen lopuksi yhteensä 29 opiskelijaa. Seuraavaksi käydään läpi kyselyn vastaukset samassa järjestyksessä kuin ne olivat kyselytutkimuksessa. Jokainen kysymys oli pakollinen, joten jokaisessa vastauksessa vastaajia on ollut yhteensä 29 kappaletta. Osassa kysymyksistä vastaajat saivat valita useamman vaihtoehdon.

6.1 Harjoittelun perusasiat

Ensimmäisessä osiossa selvitettiin yleisiä tietoja opiskelijan erikoistumiskohteesta ja harjoittelun suorittamisesta. Näiden lisäksi esiin nostettiin palkallisuuden merkitys harjoittelupaikan valinnassa, sekä kuinka haastavana paikan löytäminen koettiin.

Ensimmäisessä kysymyksessä selvitettiin opiskelijoiden erikoistumiskohdetta. Suurin osa vastaajista olivat opiskelleet kuljetuksia ja hankintoja. Informaatiologiikkaa ja varastointia oli myös muutama opiskellut. Yksi ilmoitti opiskelleensa toiminnanohjausta, mutta sisälogistiikalle ei löytynyt yhtään vastaajaa. Mikäli opiskelija oli suorittanut useamman modulin, pyydettiin häntä vastaamaan sen, jonka koki mielenkiintoisimpana. (Kuvio 1.)

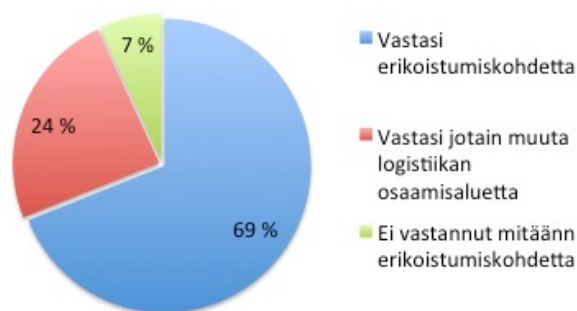

Kuvio 1. Opiskeltu erikoistumiskohde

Opiskelijoista 20 oli toiminut harjoittelussa erikoistumiskohteensa mukaisessa työtehtävässä. Seitsemän vastaajaa totesi työn liittyneen koulutusohjelman mukaiseen tehtä-

vään, muttei suoraan omaan erikoistumiskohteeseen. Ainoastaan kaksi vastaajista ei toiminut minkään erikoistumiskohteen mukaisessa työtehtävässä. (Kuvio 2.) Eräällä vastaajalla sovittu työtehtävä ei toteutunut sairastapauksen vuoksi ja yksi vastaaja ei ollut löytänyt ollenkaan sopivaa työtä.

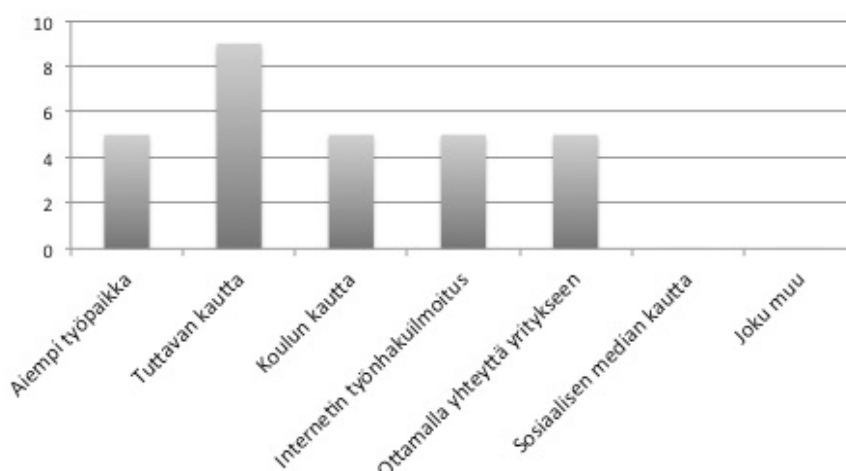
Toimitko harjoittelussa erikoistumiskohteesi mukaisessa työtehtävässä?

Kuvio 2. Harjoittelun työtehtävä.

Kysyttäessä mitä kautta harjoittelupaikka löytyi, niin ylivoimaisesti eniten opiskelijat olivat löytäneet paikan tuttavien kautta, yhdeksän opiskelijaa eli noin joka kolmannes. Muuten vastaukset jakaantuivat tasaisesti niin, että viisi vastaajaa oli löytänyt harjoittelupaikan koulun tai internetin työnhakuilmoituksen kautta. Samoin viisi vastaajaa ilmoitti harjoitelleensa yrityksessä, jossa oli aiemmin työskennellyt. Viisi vastaajaa oli ottanut suoraan yhteyttä yritykseen ja saanut näin harjoittelupaikan. Yksikään opiskelija ei ollut päätenyt harjoittelupaikkaan sosiaalisen median tai jotain muuta kautta. (Kuvio 3.)

Mitä kautta löysit harjoittelupaikan?

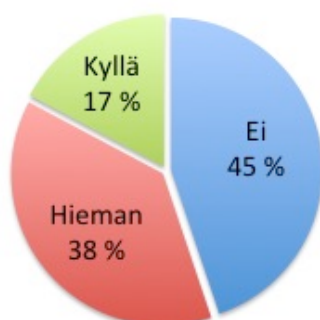

Kuvio 3. Mitä kautta paikka löytyi.

Lähestulkoon puolet vastaajista, yhteensä 13, ei kokenut paikan löytämistä vaikeaksi. Iso osa vastaajista koki harjoittelupaikan löytämisen hieman vaikeaksi, heitä oli yhteensä 11 vastaajaa. Viisi vastaajista koki tuon vaikeaksi. (Kuvio 4.) Perusteluina oli useimmissa se, etteivät yritykset vastanneet yhteydenottoihin ja tiedusteluihin. Lisäksi vaikeutena oli se, että monet opiskelijat etsivät yhtä aikaisesti harjoittelupaikkaa. Täten potentiaalsiin paikkoihin koettiin olevan ylitarjontaa opiskelijoiden puolelta. Sopivien yritysten löytäminen tuotti myös hankaluuksia ja monessa yrityksessä ei kuulemma voitu palkata edes palkatonta harjoittelijaa.

Opiskelijoilta kysyttiin myös toivoisivatko he, että yritykset tarjoisivat harjoittelupaikkoja koulun kautta. 27 vastaajaa kokisi tämän hyvänä asiana ja ainoastaan kaksi ei. Perusteluina vastaajilla oli se, että työnhaku on nykyään tärkeä taito ja itse paikan hakeminen kuuluu osaksi harjoittelua. Toinen taas koki, että tämä voi tarjota yrityksille mahdollisuuden kierrättää opiskelijoita ja täten työllistyminen yritykseen hankaloituu.

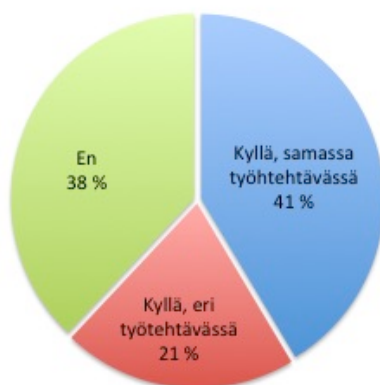
**Koitko harjoittelupaikan löytämisen
vaikeaksi?**

Kuvio 4. Koettiin paikan löytyminen vaikeaksi.

Harjoittelujakson jakautuminen kahteen osaan, perus- ja ammattiharjoitteluun, laittoi selvittämään, moniko opiskelija oli suorittanut samassa paikassa molemmat jaksot. 11 vastaajaa suoritti eri paikassa harjoittelujaksot. 12 vastaajaa suoritti molemmat jaksot samassa paikassa ja samassa työtehtävässä, kun taas kuusi vastaajaa suoritti molemmat samassa paikassa, mutta eri työtehtävässä. (Kuvio 5.) Samalla selvitettiin, moniko suoritti harjoittelun Turun talousalueella. Ainoastaan kaksi vastaajaa suoritti harjoittelun Turun alueen ulkopuolella. Perusteluina oli se, että pääkaupunkiseudulta oli helpompi löytää harjoittelupaikka, jonne työllistyminen olisi potentiaalista. Toinen haki Pirkanmaalta paikkaa Turun talousalueen lisäksi ja sattui saamaan harjoittelupaikan ensimmäisenä sieltä.

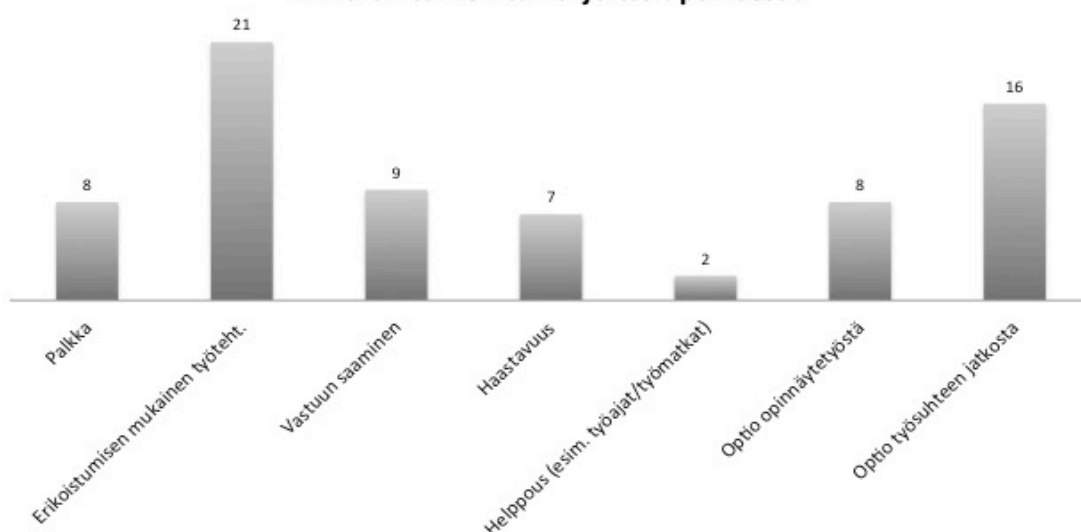
Suoritiko ammattiharjoittelun samassa paikassa kuin perusharjoittelun?

Kuvio 5. Suoritettiin harjoittelut samassa paikassa.

Vastaajilta tiedusteltiin tärkeimpiä kriteereitä harjoittelupaikan valinnan suhteen. Pyydettiin kahta omasta mielestään tärkeintä, mutta halutessaan vastaaja pystyi valitsemaan enemmänkin. Tärkeimmäksi koettiin erikoistumiskohteen mukainen työtehtävä, yhteensä 21 vastaajaa oli tätä mieltä. Toiseksi tärkeimpänä, 16 vastauksella, nähtiin optio työsuhteen jatkosta. Vastuun saamisen koki yhdeksän vastaajaa tärkeäksi. Palkallisuus sekä optio opinnäytetyöstä saivat molemmat kahdeksan vastausta ja haastavuuden vastasi seitsemän. Ainoastaan kaksi vastaajista koki helppouden tärkeänä. Helppoudella tarkoitettiin esimerkiksi työpaikkaa lähellä kotia tai hyviä työaikoja. (Kuvio 6.)

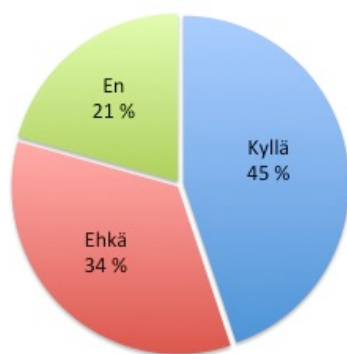
Mikä on tärkeintä harjoittelupaikassa?

Kuvio 6. Mikä on tärkeintä harjoittelupaikassa.

Ensimmäisen osion lopussa tiedusteltiin vielä harjoittelun palkallisuutta. 12 vastaajista oli suorittanut harjoittelun palkattomana ja loput palkallisena. Samalla selvitettiin asenteita koskien palkatonta harjoittelua. Kuusi vastaajista ilmoitti, etteivät olisi valmiita palkattomaan harjoitteluun, kun taas 13 vastasi suostuvansa myös palkattomaan harjoitteluun. 10 vastaajaa ilmoitti voivansa mahdollisesti suorittaa palkattoman harjoittelun. (Kuvio 7.) Heiltä myös pyydettiin perusteluja, minkälaisessa tilanteessa kokisivat olevansa valmiita palkattomaan harjoitteluun. Vastauksissa kävi ilmi, että optio työsuhteesta harjoittelun jälkeen olisi selkeästi suurin syy. Lisäksi erittäin opettavainen ja kiinnostava paikka mahdollistaisi palkattomana suorittamisen. Haastava työ, joka vaatii jatkuvaa avustamista, nähtiin myös syynä siihen, ettei harjoittelusta maksettaisi palkkaa.

Olisitko valmis palkattomaan harjoitteluun?

Kuvio 7. Valmius palkattomaan harjoitteluun.

6.2 Harjoittelussa tarvittavat taidot

Toisessa osiossa opiskelijoilta kysyttiin, minkälaiset lähtökohdat he kokivat omanneensa ennen harjoittelua. Lisäksi selvitettiin mitä taitoja heiltä vaadittiin ja mitkä ominaisuudet kehittyivät eniten.

Ensimmäisenä kysyttiin kokivatko vastaajat omanneensa tarpeeksi hyvät lähtökohdat harjoittelulle. Yhteensä 23 vastasi kysymykseen kyllä ja viisi vastaajista ei osannut sanoa. Ainoastaan yksi vastaaja vastasi, ettei omannut tarpeeksi hyviä lähtökohtia. (Kuvio 8.) Avoimessa osiossa selvisi syy vastaukselle. Vastaaja oli saanut todella haastavan harjoittelupaikan ja työtehtävä vaati paljon opettelua.

Kuvio 8. Minkälaiset valmiudet koettiin omattavan harjoitteluun.

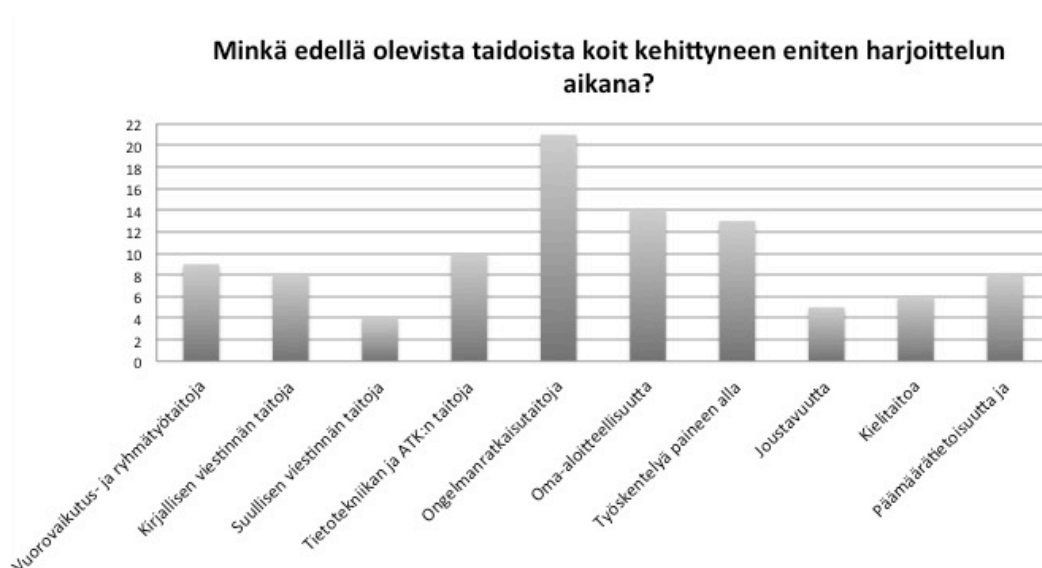
Kysyttäessä miten vastaajat arvioivat tarvinneensa erilaisia työelämän taitoja ja innovaatiokompetensseja, saivat he valita viidestä eri vastausvaihtoehdosta. Pääsääntöisesti kaikkia kysyttyjä taitoja tarvittiin melko paljon tai todella paljon. Eniten vastaajat kokivat tarvinneensa tietotekniikan-, ongelmanratkaisutaitoja sekä oma-aloitteellisuutta. Ryhmätyötaitoja vaadittiin myös lähes jokaisessa paikassa. Kielitaitoa ja päämäärätietoisuutta koettiin tarvinneen vähiten, mutta niitäkin suurin osa vastaajista tarvitsi vähintään melko paljon työssään. (Taulukko 1.)

Taulukko 1. Eri taitojen tarvitseminen harjoittelussa.

Miten arvioisit tarvinneesi seuraavia taitoja harjoittelussa?

Taito	En tarvinnut ollenkaan	Tarvitsin jonkin verran	En osaa sanoa	Tarvitsin melko paljon	Tarvitsin todella paljon
Vuorovaikutus- ja ryhmätyötaitoja	-	20 %	-	52 %	28 %
Kirjallisen viestinnän taitoja	3 %	35 %	-	41 %	21 %
Suullisen viestinnän taitoja	3 %	14 %	7 %	48 %	28 %
Tietotekniikan ja ATK:n taitoja	-	21 %	-	38 %	41 %
Ongelmanratkaisutaitoja	3 %	18 %	-	31 %	48 %
Oma-aloitteellisuutta	-	21 %	-	34 %	45 %
Työskentelyä paineen alla	7 %	21 %	-	45 %	27 %
Joustavuutta	7 %	24 %	7 %	48 %	14 %
Kielitaitoa	14 %	24 %	7 %	31 %	24 %
Päämäärätietoisuutta ja tavoitteellisuutta	10 %	21 %	14 %	34 %	21 %

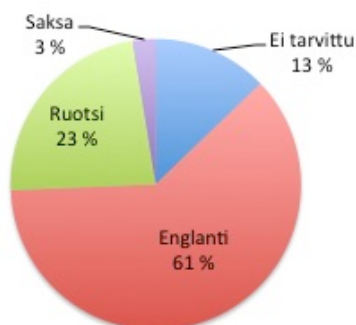
Seuraavaksi kysyttiin mitkä edellä olevista taidoista koettiin kehittyneen eniten harjoittelussa. Vastaajat saivat valita useamman vastauksen. Selvästi eniten kehitystä koettiin ongelmanratkaisutaitojen kanssa, yhteensä 21 vastausta. Noin puolet vastaajista kokivat paineen alla työskentelyn ja oma-aloitteellisuuden kehittyneen eniten harjoittelussa. Kielitaito, suullinen viestintä ja joustavuus taas saivat vähiten vastauksia kymmenestä valittavissa olevista taidoista. Vain noin joka viides koki näiden kehittyneen eniten. (Kuvio 9.) Tämän jälkeen kysyttiin vielä kokivatko vastaajat oppineensa uusia taitoja harjoittelujakson aikana. Yhteensä 26 vastaajaa koki oppineensa uutta ja yksi vastaaja ei osannut sanoa. Ainoastaan kaksi koki, etteivät oppineet mitään uutta. Syynä tähän oli se, että toisella ei harjoittelupaikassa kiinnitetty mitään huomiota opiskelijan oppimiseen. Toisella vastaajalla ei ollut yrityksen puolelta valmisteltu harjoittelua ollenkaan, joten suuri osa ajasta meni vain odotellessa.

Kuvio 9. Mitkä taidoista kehittyivät eniten.

Logistiikka-alalla tehdään usein yhteistyötä ulkomaalaisten yritysten kanssa. Tämän vuoksi selvitetttiinkin miten opiskelijat tarvitsivat kielitaitoa ja mitä kieliä tarvittiin. Ainoastaan viisi vastaajaa tarvitsi ainoastaan suomea. Loput vastaajista tarvitsivat ainakin englanninkieltä. Lisäksi yhdeksän oli tarvinnut ruotsinkieltä työssään. Yksi vastaaja oli myös käyttänyt saksinkieltä. Venäjää, espanjaa tai mitään muuta kieltä ei yksikään vastaaja ollut tarvinnut. (Kuvio 10.)

Tarvitsitko harjoittelupaikassa suomen kielen lisäksi jotain muuta kieltä?

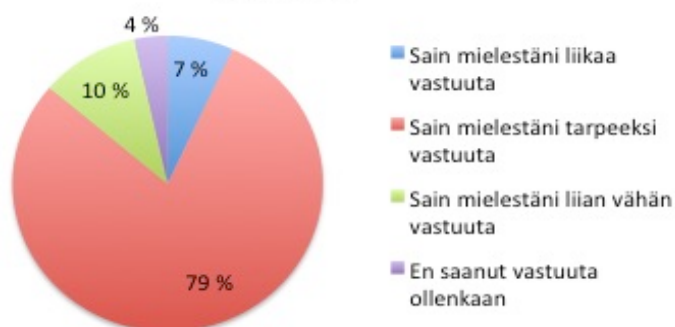
Kuvio 10. Harjoittelussa tarvittut kielet.

6.3 Kokemukset ja mielipiteet harjoittelusta

Viimeisessä osiossa selvitettiin vastaajien kokemuksia harjoittelujaksosta ja sitä minkälaisena se koettiin oppimisen kannalta. Lisäksi selvitettiin poikiko harjoittelupaikka jatkon kannalta konkreettista hyötyä ja nähdäänkö oma paikka suosittelun arvoiseksi.

Kun kysyttiin, saiko vastaaja mielestään tarpeeksi vastuuta harjoittelussa, niin lähes 80 % koki saaneensa tarpeeksi vastuuta eli 23 vastaajaa. Kaksi vastaajaa totesi saaneensa liikaakin vastuuta ja ainoastaan yksi ei saanut vastuuta ollenkaan. Kolme vastaajaa koki saaneensa mielestään liian vähän vastuuta. (Kuvio 11.)

Saitko mielestäsi harjoittelussa tarpeeksi vastuuta?

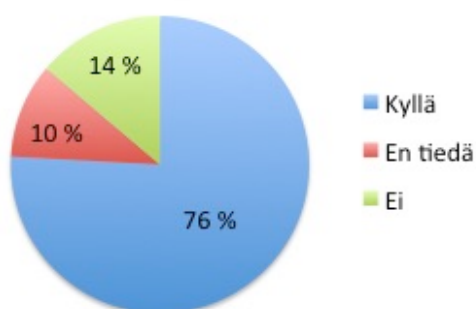

Kuvio 11. Vastuun saaminen harjoittelussa.

Seuraavaksi kysyttiin kokivatko opiskelijat harjoittelun vastanneen odotuksia. Suurin osa, 22 vastaajaa, koki odotusten täyttyneen. Kolme ei osannut ottaa kantaa asiaan.

Neljä vastaajaa koki, etteivät odotukset täyttyneet. (Kuvio 12.) Tiedusteltaessa syytä siihen, mikseivät odotukset vastanneet todellisuutta, saatiin vastaukseksi muun muassa se, että olisi kaivattu enemmän haastetta. Lisäksi vastattiin, että työnkuva ei tukenut oppimista ja harjoittelijan rooli oli epämääräinen sekä heikosti toteutettu.

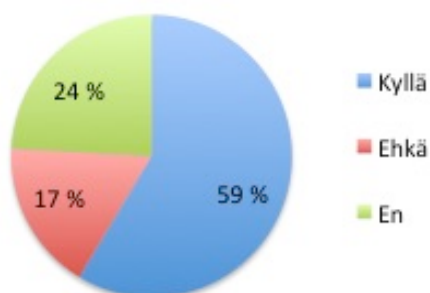
Vastasiko harjoittelu odotuksia?

Kuvio 12. Vastasiko harjoittelu odotuksia.

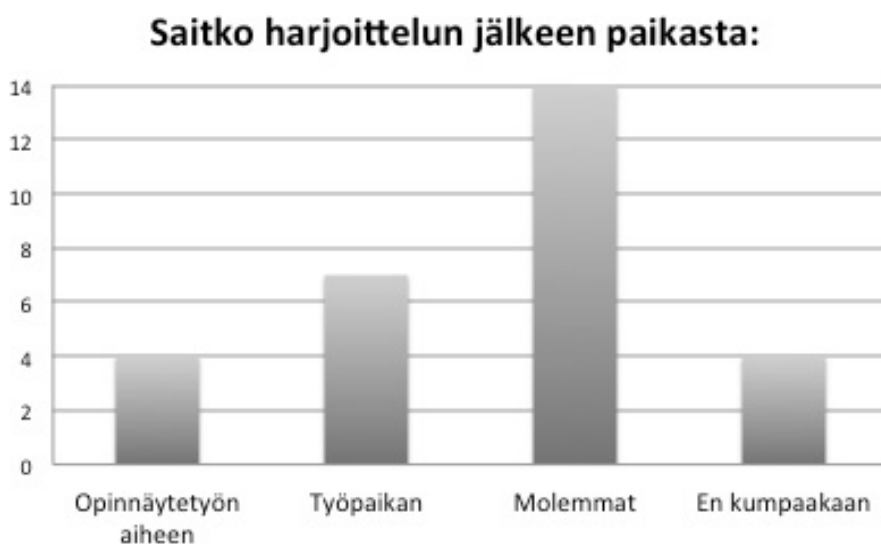
Vastaajista yhteensä 17 vastasi myöntävästi kysyttäessä suosittelisivatko he harjoittelupaikkaansa muillekin. Viisi vastaajista suosittelisi ehkä ja seitsemän vastasi kielteisesti. (Kuvio 13.) Syitä löytyi monia siihen, miksi omaa harjoittelupaikkaa ei suosittelisi muille. Suurimassa osassa vastauksissa syynä oli se, että harjoittelun toteutus oli huonoa. Resurssit eivät riittäneet opiskelijan huomioimiseen ja vastuu jäi todella pieneksi. Samoin kuten aiemminkin vastattiin, että harjoittelijan roolia ei ollut mietitty kunnolla ja toteutus oli ollut tahmeaa. Muutama vastaaja koki ilmapiirin työpaikassa huonoksi ja eivät tämän vuoksi suosittelisi muille suorituspaikkaansa. Eräs oli suorittanut harjoittelun paikassa, joka koostui itsenäisistä kehitysprojekteista ja hän ei uskonut sen soveltuvan kaikille.

Voisitko suositella harjoittelupaikkaasi muillekin?

Kuvio 13. Suosittelisiko paikkaa muillekin.

Vastaajilta kartoitettiin myös sitä, hyötyikö harjoittelupaikasta jotenkin myös sen jälkeen kun harjoittelu oli päättynyt. Melkein puolet eli 14 vastaajaa saivat harjoittelupaikasta niin opinnäytetyön aiheen kuin työpaikankin. Neljännos eli 7 vastaajaa työllistyivät harjoittelupaikkaansa ja neljälle paikasta sai opinnäytetyön aiheen. Neljä vastaajaa ei saanut kumpaakaan, opinnäytetyön aihetta tai työsuhdetta harjoittelupaikasta. (Kuvio 14.)

Kuvio 14. Saitko harjoittelupaikasta lisähyötyä.

Lopuksi kysyttiin vielä kokivatko opiskelijat harjoittelujakson hyödylliseksi. 25 vastaajaa vastasivat kokeneensa ja kolme ei tiennyt. Ainoastaan yksi vastaaja vastasi, ettei kokenut harjoittelua hyödylliseksi. Perusteluina oli edellä mainittuja syitä, muun muassa se, ettei oppimiseen kiinnitetty huomiota, työnkuva ei vastannut sovittua ja mitätön vastuun saaminen. Lisäksi kohtelu yrityksessä ei ollut toivotulla tasolla.

Lopussa oli mahdollista jättää vielä vapaasti kommenttia ja palautetta. Siellä nousi esiin se, että harjoittelupaikan hakeminen oli ollut todella stressaavaa. Eräs taas kertoi saaneensa hyvää kokemusta harjoittelujaksosta ja sen auttaneen nykyisen työpaikan saamisessa. Kehitysideana mainittiin se, että toinen harjoittelujakso voisi olla jo aiemmin ja näin opiskelija saisi kokemusta logistiikka-alan töistä aiemmin. Tämä voisi auttaa myös modulien valinnassa ja auttaa päättämään erikoistumiskohde, kun on saanut osviittaa työnkuvasta käytännössä.

7 POHDINTA JA YHTEENVETO

Tutkimuksessa selvitettiin minkälaisia kokemuksia ja kriteereitä opiskelijoilla on koskien harjoittelupaikkaa. Samalla tutkittiin millaisena opiskelijat kokevat harjoittelujakson, nähdäänkö se hyödyllisenä vai ei. Näiden lisäksi kartoitettiin minkälaisia erilaisia taitoja ja vaatimuksia paikoissa oli sekä miten nämä taidot lopulta kehittyivät. Palkallisuus puhututtaa aina mietittäessä ammattikorkeakoulujen harjoittelua ja myös ennakoasenteita tätä kohtaan selvitettiin.

Kyselyyn vastasi loppujen lopuksi 29 vastaajaa, jota voidaan pitää suhteellisen hyvänä vastaajamääränä. Tällöin yksittäiset vastaukset eivät muuta liikaa saatuja tuloksia tai mahdolliset väärinymmärrykset vääristä tuloksia. Lisäksi avoimiin kysymyksiin saatiin hyvin kommentteja, joissa perusteltiin syitä vastaukselle. Tämä helpottaa tulosten tulokinnassa ja avaa syitä siihen miksi kysymykseen on vastattu tietyllä tavalla.

Haastavaa tutkimuksen teossa oli tavoittaa mahdollisimman suuri osa potentiaalisista vastaajista. Monella valmistuneella ei ole enää käytössään koulun sähköpostiosoitetta joten ainoaksi tavaksi heidän tavoittamiseksi jäi sosiaalinen media. Toinen haaste työssä oli luoda kyselypohja johon jokainen pystyi vastaamaan aloitusvuodesta riippumatta.

Tutkimuksessa selvisi, että suurin osa opiskelijoista erikoistuvat tunnetuimpiin logistiikan osa-alueisiin, hankintoihin tai kuljetuksiin tai kokevat nämä mielenkiintoisimpina. Suurin osa myös valitsi harjoittelupaikkansa niin, että pääsi työskentelemään oman erikoistumiskohteensa mukaisessa työtehtävässä. Ainoastaan kaksi vastaajista suorittivat harjoittelun paikassa, jossa eivät olleet minkään erikoistumiskohteen mukaisessa tehtävässä ja syitä tähän olivat se, että sovittu työtehtävä ei toteutunut ja toinen ei löytänyt sopivaa paikkaa. Koulutus on kuitenkin tradenomi-pohjainen joten tämä käytännössä mahdollistaa sen, ettei harjoittelupaikka välttämättä ole suoraan kosketuksissa logistiikan alaan.

Harjoittelupaikan löytämisessä ei loppujen lopuksi tuntunut olevan suuria haasteita. Ainoastaan viisi vastaajaa koki paikan löytämisen vaikeaksi. Lähestulkoon puolet vastaajista olivatkin saaneet harjoittelupaikkansa kontaktien avulla, joko ollut aiemmin työllistyneenä yritykseen tai tuttavien kautta. Yksikään ei ollut saanut harjoittelupaikkaa sosiaalisen median välityksellä, joka on ehkäpä hieman yllättävää nykyään, kun monet

yritykset mainostavat ja julkaisevat ilmoituksiaan eri sosiaalisen median kanavissa. Joku vastaajista on tietysti voinut löytää harjoittelupaikkansa tätä kautta, mutta vastaanut kysymykseen saaneensa paikan ottamalla suoraan yhteyttä yritykseen tai työhaakilmoituksen kautta. Osa oli päätenyt harjoittelupaikkaansa koulun kautta. Tätä myös tiedusteltiin vastaajilta toivoisivatko he, että yritykset tarjoaisivat paikkoja enemmän juuri koulun kautta. Tämä nähtiin positiivisena ideana, ainoastaan kaksi oli eri mieltä. Harjoittelupaikan haku nähdään osana oppimista ja riskinä se, että yritykset kierrättäisivät opiskelijoita ja työllistyminen hankaloituisi.

Koulun kautta tarjotut paikat voisivat kuitenkin mahdollistaa paremmin sen, että opiskelija pääsee erikoistumiskohteensa mukaiseen työhön. Koska potentiaalisten paikkojen löytäminen koettiin hankalana, niin tällä tavalla myös tuntemattomammat yritykset voisivat etsiä oikeanlaista osaaajaa helpommin. Osa yrityksistä tietysti lähettävätkin jo opettajien kautta rekrytointi-ilmoituksia ja näistä ainakin osa opiskelijoista oli jo hyötynyt. Tosin näihin paikkoihin olisi paljon hakijoita, kun moni opiskelija hakee paikkaa samaan aikaan. Tämä koettiin nyt jo ongelmana harjoittelupaikkaa haettaessa. Suurimpana ongelmana oli kuitenkin se, että yrityksistä ei saatu vastauksia tiedusteluista huolimatta. Kaksi opiskelijaa oli suorittanutkin harjoittelun toisella paikkakunnalla sen takia, että paikan sai helpommin eri kaupungista. Monelle opiskelijalle tämä ei kuitenkaan ole kovin helppoa, erityisesti asumisjärjestelyjen takia. Varsinkin kun harjoittelujakso on ajallisesti suhteellisen lyhyt.

Tärkeimpinä kriteereinä harjoittelupaikan valinnalle oli selkeästi erikoistumiskohteen mukainen työtehtävä. Yli 70 % vastaajista koki tämän tärkeimpänä. Hieman yllättäen optio työsuhteen jatkosta oli tuplasti suuremmalle osalle vastaajista tärkeämpi kuin optio opinnäytetyöstä. Tämä yllätti hieman mietittäessä sitä, että harjoittelun jälkeen on enää opinnäytetyön teko ennen valmistumista. Tosin moni opiskelija on jo töissä opinnäytetyön teon ohella. Yllättävästi ainoastaan neljännes vastaajista piti palkkaa tärkeimpänä, esimerkiksi vastuun saaminen koettiin useammin tärkeämmäksi harjoittelupaikassa. Tämä kertoo selkeästi siitä, että paikkaa ei valita suoraan palkallisuuden perusteella, vaan halutaan oikeasti oppia, vaikka sitten palkattomasti. Kysyttäessä olisiko valmis palkattomaan harjoitteluun, niin ainoastaan kuusi vastaajaa tyrmäsi tämän täysin. Lähes puolet ovat suoraan valmiita palkattomaan ja loputkin mikäli on vahva optio työsuhteen jatkumisesta tai paikka tarjoaisi mielenkiintoista ja merkittävää työkokemusta.

Käytännössä yksikään opiskelija ei kokenut, ettei olisi omannut riittäviä taitoja harjoittelun suorittamiseen. Ainoastaan yksi vastasi, ettei omannut, mutta syynä tähän oli harjoittelupaikan vaativuus johon ei suoraan voinutkaan omata tarvittavaa taitoa. Osa ei osannut sanoa, mutta ainakaan he eivät kokeneet, että taidot olisivat olleet selkeästi vajaat työnteon suhteen.

Kyselyssä kysyttiin myös miten opiskelijat kokivat tarvinneensa erilaisia taitoja ja innovaatiokompetensseja. Jokaista taitoa tarvittiin pääsääntöisesti melko - tai todella paljon. Kielitaito ja päämäärätietoisuus olivat prosentuaalisesti pienimmällä tasolla tarvitsemisen suhteen. Tähän voi tietysti vaikuttaa se, että opiskelijalle ei välttämättä anneta suoraan tehtäväksi hoitaa kommunikointia kumppaneille vieraalla kielellä. Päämäärätietoisuus ja tavoitteellisuus taas eivät välttämättä ole kovin selkeästi rajattu harjoittelijalle. Useassa yrityksessä on erilaisia tavoitteita ja mittareita, joilla tekemistä kuvataan ja täten työntekijä tietää mihin tähtää. Tällaisia ei varmaankaan monelle opiskelijalle aseteta yrityksen puolelta. Vuorovaikutus- ja viestinnän taidot ovat selkeästi olleet tarpeellisia, lähes jokainen on tarvinnut näitä edes jonkin verran. Ongelmanratkaisukyvyyn nähtiin taas kehittyneen selkeästi eniten harjoittelussa. Lähes jokainen on varmasti uudella tavalla työtehtävässä harjoittelun aikana, joten erilaisia ongelmia on varmasti tullut paljon vastaan ja niiden ratkaiseminen noussut isoon rooliin. Tietotekniikan taitoja on myös tarvittu vähintään melko paljon jokaisessa harjoittelupaikassa, vähän kuten edellä mainitussa Suomalaisen Työn Liiton tutkimuksessa se nähtiin merkittävänä osana työntekoa tulevaisuudessa.

Kielitaitoa tarvittiin valtaosassa paikoista. Luonnollisesti eniten tarvittiin englanninkieltä, yli 80 % paikoista. Lähes kolmannes pääsi käyttämään ruotsinkieltä ja yksi saksankieltä. Muita kieliä ei tarvittu yhdessäkään paikassa. Hieman mielenkiintoisesti kieliä tarvittiin useassa paikassa, mutta vain harvassa paikassa vastaajat kokivat tarvinneensa kielitaitoa todella paljon. Ilmeisesti jonkinlaisia tehtäviä on ollut, joissa on tarvittu kieliä taitoa tai pientä kommunikointia ja vain osalla se on ollut suuri osa työntekoa. Lähes jokainen kuitenkin koki oppineensa uutta harjoittelujakson aikana, ainoastaan kaksi koki, etteivät oppineet mitään. Syynä oli huono toimenkuva harjoittelussa ja työtehtävät jäivät todella pintapuolisiksi, kun opiskelijan roolia ei ollut kunnolla mietitty.

Joka kolmannes ilmoitti vastuun saamisen harjoittelussa merkittäväksi tekijäksi. Vastauksista selvisikin, että pääsääntöisesti opiskelijat kokivat saaneensa hyvin vastuuta harjoittelussa. Ainoastaan yksi ei saanut ollenkaan ja syy tähän on varmaan sama kuin

aiemminkin, että työnkuva on ollut epämääräinen ja aika mennyt paljolti istuskeluksi. Jotkut ovat jopa kokeneet saaneensa liikaakin vastuuta.

Pääsääntöisesti kuitenkin harjoittelu vastasi opiskelijoiden odotuksia. Niillä, joilla näin ei ollut, oli syynä se, että olisi kaivattu enemmän vastuullisia tehtäviä. Ilmeisesti joissain paikoissa ei harjoittelijalle uskottu kovin suurta vastuuta. Myös ohjauksen puute sekä liian vähän mietitty opiskelijan rooli aiheuttivat joillekin sen, etteivät odotukset täyttyneet. Osa ei myöskään osannut sanoa täyttyvätkö. Tähän syynä on se, etteivät kaikki ole välttämättä asettaneet sen suurempia tavoitteita tai miettineet asiaa.

29 vastaajasta yhteensä 14 sai harjoittelupaikasta sekä opinnäytetyön aiheen ja työpaikan. Seitsemän työllistyi harjoittelupaikkaansa ja neljä sai opinnäytetyön aiheen. Ainoastaan neljä vastaajista ei saanut kumpaakaan. Tämä viestii siitä, että harjoittelusta on myös konkreettista hyötyä jatkon kannalta. Opiskelijat nähdään myös hyvinä työntekijöinä, koska 75 % työllistyi yritykseen jossa harjoittelun suoritti. Hyvin valittu harjoittelupaikka ja siellä työtehtävien kunniallinen suorittaminen selkeästi palkitaan. Niillä jotka eivät suosittelisi omaa harjoittelupaikkaansa, oli selkeästi yhteisiä piirteitä perusteluissa. Perustelut voidaan tiivistää siihen, että opiskelijan kannattaa selkeästi sopia, minkälainen hänen työnkuvansa on. Tärkeää on se, että yhdessä sovitaan, minkälainen rooli opiskelijalla on ja yrityksen on tärkeää suunnitella omalta osaltaan tätä. Kannattaakin siis käydä selkeää keskustelua siitä, mitä harjoittelu pitää sisällään, eikä välttämättä suoraan vain tyytyä siihen, että saa paikan.

Kysyttäessä harjoittelun hyödyllisyyttä, niin ainoastaan yksi vastaaja ei kokenut ollenkaan hyödylliseksi, mutta tämä johtui edellä mainituista syistä vastuun saamisesta ja huonosti toteutetusta harjoittelijan roolista, jolla opiskelija ei saanut mitään konkreettista hyötyä opiskelujen kannalta. Peräti 86 % vastaajista koki harjoittelun hyödylliseksi ja 10 % ei osannut sanoa. Selkeästi siis harjoittelujakso nähdään positiivisena asiana ja kokemukset ovat olleet pääsääntöisesti hyviä. Koulussa opiskelluille asioille ja taidoille on saatu harjoittelussa konkreettista osaamista ja tämä on selkeästi vastausten perusteella koettu tärkeänä osana.

Saatujen vastausten perusteella voidaankin vetää johtopäätökset, että onnistunut harjoittelu on pitkälti kiinni hyvästä suunnittelusta. Mikäli opiskelija ja yritys ovat molemmat miettineet harjoittelun toteutusta, niin tällöin on todennäköisintä, että molemmat osapuolet ovat tyytyväisiä. Tutkimuksesta saatujen vastausten perusteella laadittiinkin

opiskelijoille muistilista, jossa on listattuna tärkeimpiä asioita harjoittelujaksoa ajatellen (Liite 3).

Tutkimus mahdollistaa myös jatkotutkimusaiheita, joista yksi mahdollinen voisi olla selvittää yritysten näkökulmaa koskien ammattikorkeakoulun harjoittelujaksoa. Minkälaiset valmiudet opiskelijat omaavat yritysten mielestä ja miten he valmistautuvat harjoittelujoiden tuloon.

LÄHTEET

- Eslogc. 2017a. Tulevaisuuden osaamisvaatimukset – Logistiikan johto- ja suunnittelutehtävät. Viitattu 10.10.2017
http://www.eslogc.fi/images/stories/Osaamisvaatimukset_Johto_ja_suunnittelu.pdf
- Eslogc. 2017b. Tulevaisuuden osaamisvaatimukset – Ostajat. Viitattu 11.10.2017
http://www.eslogc.fi/images/stories/Osaamisvaatimukset_Ostajat.pdf
- Hirsijärvi, S.; Remes, P. & Sajavaara, P. 1998. Tutki ja kirjoita. Tampere: Kirjayhtymä Oy.
- Hokkanen, S.; Karhunen, J. & Luukkainen, M. 2011. Johdatus logistiseen ajatteluun. Kangasniemi: Sho Business Development Oy
- Holopainen, M & Pulkkinen, P. 2008. Tilastolliset menetelmät. Helsinki: WSOY Oppimateriaalit Oy.
- Iloranta, K. & Pajunen-Muhonen, H. 2008. Hankintojen johtaminen – ostamisesta toimittajamarkkinoiden hallintaan. Jyväskylä: Tietosanoma Oy.
- Kananen, J. 2015. Kehittämistutkimuksen kirjoittamisen käytännön opas. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
- Karrus, K. 2005. Logistiikka. Helsinki: WSOY.
- Kettunen, J. & Simons, M. 2001. Toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönotto pk-yrityksessä. Teknologia- ja tietotekniikan ajattelusta kohti tiedon ja osaamisen hallintaa. Vantaa: Tummavuoren kirjapaino Oy.
- Kotonen, U.; Suomäki, A. & Siven, S. 2012. Logistiikkakeskusten tulevaisuuden arviointi. Lahti: Lahden ammattikorkeakoulu.
- Lehtinen, E. 2016. Mistä ominaisuuksista on hyvät työntekijät tehty. Viitattu 10.10.2017
<http://esalehtinen.blogijanne.fi/2016/11/28/mista-ominaisuuksista-on-hyvät-tyontekijat-tehty/>
- Lilja, T. 2017. Turun ammattikorkeakoulun liiketoiminnan logistiikan koulutusohjelmasta valmistuneiden työllistyminen. Opinnäytetyö. Liiketoiminnan logistiikan koulutusohjelma. Turku: Turun ammattikorkeakoulu.
- Logistiikan maailma 2017a. Mitä on logistiikka. Viitattu 4.10.2017
<http://www.logistiikanmaailma.fi/aineistot/logistiikka-lukiolaisille/mita-on-logistiikka/>
- Logistiikan maailma 2017b. Varastointi. Viitattu 8.10.2017
<http://www.logistiikanmaailma.fi/huolinta-terminaalit/varastointi/>
- Mustonen, A. 2013. Työelämänyhteyksiä vahvistamassa insinöörikoulutuksen satavuotisjuhla-viikolla. Tampere: Juvenes Print.
- Oivallus. 2011. Oivallus loppuraportti. Viitattu 10.10.2017
https://ek.fi/wp-content/uploads/Oivallus_loppuraportti.pdf
- Oksanen, R. 2004. Kuljetustuotannon toimintolaskenta- kuljetustalouden perusteista moderniin toimintolaskentaan. Hyvinkää: Ekondata Oy.
- Opintopolku 2017. Liiketoiminnan logistiikka, päivätoteutus. Viitattu 7.10.2017
<https://opintopolku.fi/app/#!/korkeakoulu/1.2.246.562.17.916755396210>
- Pitkäranta, A. 2014. Laadullinen tutkimus opinnäytetyönä. Jokioinen: e-Oppi Oy.

Ritvanen, V.; Inkiläinen, A.; von Bell, A. & Santala, J. 2011. Logistiikan ja toimitusketjun hallinnan perusteet. Helsinki: Suomen huolintaliikkeiden liitto: Suomen Osto- ja Logistiikkayhdistys LOGY

Räsänen, M. & Lyytinen, S. 2014. Työelämässä tarvittavien kompetenssien arviointi. INNO-KOMPI-proeikti. Lahden AMK-päivät.

Räsänen, M. 2014. Innovaatiokompetensseja mittaamassa – Opas innovaatiovalmiuksien arviointiin. Turku: Turun ammattikorkeakoulu

SoleOPS. 2017a. Opetussuunnitelmat. Viitattu 7.10.2017
https://ops.turkuamk.fi/opsnet/disp/fi/ops_KoulOhjSel/tab/tab/sea?koulohj_id=8357345&ryhmyyp=1&lukuvuosi=&stack=push

SoleOPS. 2017b. Opetussuunnitelmat. Viitattu 7.10.2017
https://ops.turkuamk.fi/opsnet/disp/fi/ops_KoulOhjSel/tab/tab/fet?ryhmyyp=1&amk_id=2754565&lukuvuosi=2754560&valkiel=fi&koulohj_id=2754813&ryhma_id=6352980

SoleOPS. 2017c. Ammattiharjoittelu. Viitattu 31.10.2017
https://ops.turkuamk.fi/opsnet/disp/fi/ops_KoulOhjOps/tab/tab/sea?ryhma_id=13274521&koulohj_id=8357345&valkiel=fi&stack=push

SoleOPS. 2017d. Ammattiharjoittelu. Viitattu 8.10.2017
https://ops.turkuamk.fi/opsnet/disp/fi/ops_OpetTapTeks/tab/tab/sea?opettap_id=18093527&stack=push

Suomalaisen työn liitto. 2017. Tutkimus: Tulevaisuuden työelämässä korostuu teknologian käyttö. Viitattu 10.10.2017 <https://suomalainentyo.fi/2017/09/25/tutkimus-tulevaisuuden-tyoelamassa-korostuu-teknologian-kaytto/>

Tobak, S. 2011. 7 Traits managers find irresistible. Viitattu 10.10.2017
<https://www.cbsnews.com/news/7-traits-managers-find-irresistible/>

Turun ammattikorkeakoulu. 2017a. Liiketoiminnan logistiikka Viitattu 7.10.2017
https://www.turkuamk.fi/media/pdf/liiketoiminnanlogistiikka_45.pdf

Turun ammattikorkeakoulu. 2017b. Opiskelu ammattikorkeakoulussa. Viitattu 8.10.2017
<https://www.turkuamk.fi/fi/tutkinnot-ja-opiskelu/opiskelu-turun-amkssa/opiskelu-ammattikorkeakoulussa/>

Turun ammattikorkeakoulu. 2017c. Innovaatiopedagogiikka. Viitattu 11.10.2017
<https://www.turkuamk.fi/fi/turun-amk/tunne-meidat/innovaatiopedagogiikka/>

Valli, R. 2007. Kyselylomaketutkimus. Teoksessa J. Aaltola & R. Valli. Ikkunoita tutkimusmetodeihin. Jyväskylä: PS-kustannus.

Vesterinen, M-L. 2002. Ammatillinen harjoittelu osana asiantuntijuuden kehittymistä ammattikorkeakoulussa. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

KYSELYN SAATETEKSTI

Lassi Ilmanen jakoi linkin.

3. lokakuuta kello 13:48

Hei!

Teen opinnäytetyötä Turun Ammattikorkeakoulun liiketoiminnan logistiikan opiskelijoiden harjoittelua koskien. Keskeinen osa opinnäytetyötä on kyselytutkimus, jolla selvitetään harjoittelupaikan valintaa koskevia asioita sekä minkälaisia valmiuksia tarvitaan. Toivoisin mahdollisimman monen vastaavan kyselyyn, jotta saadaan mahdollisimman paljon aineistoa ja tietoa harjoitteluun liittyen.

Kysely on suunnattu liiketoiminnan logistiikan koulutusohjelman ammattiharjoittelun suorittaneille, valmistumisella ei ole väliä. Kyselyyn vastaaminen ei vie kuin 5-10 minuuttia ja se toteutetaan täysin anonyymisti sekä luottamuksellisesti. Vastaukset analysoidaan, niin ettei ketään voida tunnistaa niiden pohjalta.

Vastausaikaa on 20.10.2017 asti.

Linkki kyselyyn:

<https://docs.google.com/.../1FAIpQLScOriU3E-1lDryYP.../viewform...>

Ystävällisin terveisin Lassi Ilmanen

Harjoittelukysely	
<p>Kyselytutkimus joka on suunnattu Turun ammattikorkeakoulun liiketoiminnan logistiikan koulutusohjelman opiskelijoille jotka ovat suorittaneet perus- sekä ammattiharjoittelupaikat. Kyselyn viimeinen vastauspäivä on 20.10.2017.</p>	
<p>* Required</p>	
<p>Erikoistumiskohde jota opiskelit *</p> <p>Valitse se vastausvaihtoehto jonka koki kinnostavimpana erikoistumiskohteena</p>	
<p> ☐ Hankinnat ☐ Kuljetukset ☐ Toiminnanohjaus ☐ Informaatiologistiikka ☐ Sisälogistiikka ☐ Varastointi </p>	
<p>Harjoittelukysely</p> <p>Kyselytutkimus joka on suunnattu Turun ammattikorkeakoulun liiketoiminnan logistiikan koulutusohjelman opiskelijoille jotka ovat suorittaneet perus- sekä</p>	

KYSYMYKSET

Osio 1

Harjoittelukysely

Kyselytutkimus joka on suunnattu Turun ammattikorkeakoulun liiketoiminnan logistiikan koulutusohjelman opiskelijoille jotka ovat suorittaneet perus- sekä ammattiharjoittelujaksot. Kyselyn viimeinen vastauspäivä on 20.10.2017.

***Pakollinen**

Erikoistumiskohde jota opiskelit *

Valitse se vastausvaihtoehto jonka koit kiinnostavimpana erikoistumiskohteena

- ☐ Hankinnat
- ☐ Kuljetukset
- ☐ Toiminnanohjaus
- ☐ Informaatiologistiikka
- ☐ Sisälogistiikka
- ☐ Varastointi

Toimitko harjoittelussa erikoistumiskohteesi mukaisessa työtehtävässä? *

- ☐ Työnkuva vastasi erikoistumiskohdetta
- ☐ Työnkuva vastasi jotain muuta logistiikan osaamisaluetta
- ☐ Työnkuva ei vastannut mitään erikoistumiskohdetta

Jos vastasit ei, niin miksi?

Oma vastauksesi

Mitä kautta löysit harjoittelupaikan *

- ☐ Aiempi työpaikka
- ☐ Tuttavan kautta
- ☐ Koulun kautta
- ☐ Internetin työnhakuilmoituksen kautta
- ☐ Ottamalla yhteyttä suoraan yritykseen
- ☐ Sosiaalisen median kautta
- ☐ Joku muu

Koitko harjoittelupaikan löytämisen vaikeaksi? *

- ☐ En
- ☐ Hieman
- ☐ Kyllä

Jos vastasit kyllä, niin miksi?

Oma vastauksesi

Toivoisitko, että yritykset tarjoisivat koulun kautta enemmän harjoittelupaikkoja? *

Esimerkiksi opettajien välityksellä tai koulun omalla nettisivulla, jonne yrityksen voisivat jättää hakemuksen harjoittelupaikasta opiskelijoille.

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei

Jos vastasit ei, niin miksi?

Oma vastauksesi

Suorititko ammattiharjoittelun samassa paikassa kuin perusharjoittelun? *

- ☐ Kyllä, samassa työtehtävässä
- ☐ Kyllä, eri työtehtävässä
- ☐ En

Suorititko työharjoittelun Turun talousalueella? *

- ☐ Kyllä
- ☐ Muualla

Mikäli suoritit muualla, niin missä ja miksi?

Oma vastauksesi

Mikä on tärkeintä harjoittelupaikassa? *

Voit valita kaksi tärkeintä kriteeriä harjoittelupaikalle

- ☐ Palkka
- ☐ Erikoistumiskohteen mukainen työtehtävä
- ☐ Vastuun saaminen
- ☐ Haastavuus
- ☐ Helppous (esimerkiksi: lyhyt työmatka tai hyvät työajat)
- ☐ Optio opinnäytetyöstä
- ☐ Optio työsuhteen jatkosta

Oliko harjoittelu palkaton? *

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei

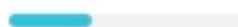
Olisitko valmis palkattomaan harjoitteluun? *

- ☐ Kyllä
- ☐ En
- ☐ Ehkä

Jos vastasit ehkä, niin missä tapauksessa?

Oma vastauksesi

SEURAAVA

 Sivu 1 / 3

Älä koskaan lähetä salasanaa Google Formsin kautta.

Osio 2.

Harjoittelussa tarvittavat taidot

Osion tarkoituksena on selvittää minkälaisia taitoja opiskelijat tarvitsevat harjoittelun aikana.

Koitko omaavasi tarpeeksi hyvät lähtökohdat ammattiharjoittelujaksolle? *

- ☐ Kyllä
- ☐ En tiedä
- ☐ En

Jos vastasit ei, niin miksi?

Oma vastauksesi

Miten arvioisit tarvinneesi seuraavia taitoja harjoittelussa? *

	En arvinnut iänkaan	Tarvitsin jonkin verran	En osaa sanoa	Tarvitsin melko paljon	Tarvitsin todella paljon
Vuorovaikutus- ja ryhmätyötaitoja	☐	☐	☐	☐	☐
Kirjallisen viestinnän taitoja	☐	☐	☐	☐	☐
Suullisen viestinnän taitoja	☐	☐	☐	☐	☐
Tietotekniikan ja ATK:n taitoja	☐	☐	☐	☐	☐
Ongelmanratkaisutaitoja	☐	☐	☐	☐	☐
Omaaloitteellisuutta	☐	☐	☐	☐	☐
Työskentelyä paineen alla	☐	☐	☐	☐	☐
Joustavuutta	☐	☐	☐	☐	☐
Kielitaito	☐	☐	☐	☐	☐
Päämäärätietoisuus ja tavoitteellisuutta	☐	☐	☐	☐	☐

Mitkä edellä olevista taidoista koit kehittyneen eniten harjoittelun aikana? *

Valitse ne vaihtoehdot joissa koit kehittyneesi eniten

- ☐ Vuorovaikutus- ja ryhmätyötaitojen
- ☐ Kirjallisen viestinnän taitojen
- ☐ Suullisen viestinnän taitojen
- ☐ Tietotekniikan ja ATK:n taitojen
- ☐ Ongelmanratkaisutaitojen
- ☐ Oma-aloitteellisuuden
- ☐ Työskentelyn paineen alla
- ☐ Joustavuuden
- ☐ Kielitaidon
- ☐ Päämäärätietoisuuden ja tavoitteellisuuden

Koitko oppineesi uusia taitoja harjoittelussa? *

- ☐ Kyllä
- ☐ En tiedä
- ☐ En

Mikäli et oppinut, niin miksi?

Oma vastauksesi

Tarvittiinko harjoittelupaikassa suomen lisäksi jotain muuta kieltä? *

Valitse kaikki kielet joita harjoittelussa tarvitsit

- ☐ Ei tarvittu vieraita kieliä
- ☐ Englanti
- ☐ Ruotsi
- ☐ Saksa
- ☐ Espanja
- ☐ Venäjä
- ☐ Jotain muuta

Osio 3

Kokemukset harjoittelusta

Selvitetään miten opiskelijat kokivat harjoittelujakson ja oliko siitä hyötyä jatkon kannalta.

Saitko mielestäsi harjoittelussa tarpeeksi vastuuta? *

- ☐ Sain mielestäni liikaa vastuuta
- ☐ Sain mielestäni tarpeeksi vastuuta
- ☐ Sain mielestäni liian vähän vastuuta
- ☐ En saanut vastuuta ollenkaan

Vastasiko työharjoittelu odotuksia? *

- ☐ Kyllä
- ☐ En tiedä
- ☐ Ei

Mikäli vastasit ei, niin miksi?

Oma vastauksesi

Voisitko suositella harjoittelupaikkaasi muillekin? *

- ☐ Kyllä
- ☐ Ehkä
- ☐ Ei

Mikäli vastasit ei, niin miksi et suosittelisi?

Oma vastauksesi

Saitko harjoittelun jälkeen paikasta: *

- ☐ Opinnäytetyön aiheen
- ☐ Työpaikan
- ☐ Molemmat
- ☐ En kumpaakaan

Koitko harjoittelun hyödylliseksi? *

- ☐ Kyllä
- ☐ En tiedä
- ☐ En

Mikäli vastasit ei, niin miksi?

Oma vastauksesi

Kommentit

Voit halutessasi vapaasti kommentoida harjoittelujaksoa, kokemuksia tai kehityskohteita.

Oma vastauksesi

Palaute

Voit jättää halutessasi vapaasti palautetta kyselystä

Oma vastauksesi

TAKAISIN

LATAA

Sivu 3 / 3

Älä koskaan lähetä salasanaa Google Formsin kautta.

OPIKELIJAN MUISTILISTA HARJOITTELUUN

Harjoittelujakson muistilista

- ☐ **Mitä itse odotat harjoittelulta**
 - Aseta omat tavoitteet
- ☐ **Keskustele yrityksen kanssa mitä toivot**
- ☐ **Sovi yrityksen kanssa työnkuvastasi**
 - Varmista, että ovat miettineet rooliasi
- ☐ **Pyri tunnistamaan kehityskohteesi ja kehitä näitä harjoittelussa**
- ☐ **Sovi perehdytys**
 - Varmistaa, että riittävät eväät työnteolle
- ☐ **Muista vuoropuhelu myös harjoittelun aikana**
 - Kerro rohkeasti mikäli jotain pielessä ja pyri vielä vaikuttamaan loppuharjoitteluun
- ☐ **Ole ennakkoluuloton ja avoin**